

NARODNI LIST

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljave (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Schillerjeva cesta št. 8.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 12 vinarjev ena petič vrsta. — Pri večkratnih objavah snaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Mladina, ti glej!

Pred menoj leži in se razteza v daljavo krasen kos slovenske zemlje, ravnina in griči in gore. V duhu gledam čez ozadje pokrajine, čez temnozeleno Pohorje tja na sever naše domovine, tja na mejo ob Dravi. Kako daleč je nekdanj segala ta naša slovenska meja, tam zgoraj po zgornjem in nižjem Avstrijskem se še danes najdejo spomini na prebivanje Slovencev v tistih krajih — pred sto in stoletji. Davno je že tam zginila naša govornica, in doli do Drave, da, že skoro čez Dravo nas je potisnil nemški naval, in dan za dnem čitamo nova poročila, kako se krha kos za kosom slovenske zemlje, kako vedno le izgubivamo, in nič ne pridobivamo.

Ali mora to tako biti? Ali smo prokleti, da nas v sto in stoletnem boju počasi zmanjšujejo nasprotniki med kremplji svojega kapitala, ki ga v milijonih mečejo na našo mejo, da na eni strani potom nemških šol odtujujejo slovensko dečo slovenski narodnosti, na drugi strani pa nakupujejo od Slovencev posestvo za posestvom, naseljujejo na njih Nemce, katerim prejšnji slovenski kmet služi k večjemu še za viničarja ali celo za hlapca? Ali ni nobene pomoči proti temu neprestanemu prodiranju nemštva od severa vedno bolj v osrčje naše slovenske Štajerske?

Je pomoč! A leži v skupnem, enotnem narodno-obrambnem delu vseh Slovencev. To smo povdarjali vedno in povdarjamo danes ponovno. Razlike so med naziranjmi posameznikov in celih skupin v narodni glede kulturnih in političnih vprašanj in te razlike se ubistvujejo v tvorbi političnih strank z naprednimi ali nazadnjaškimi cilji; je pa eno, kar mora vezati posameznike vsakega naroda kot mogočna vrh:

narodno prepričanje, zavest o potrebi in smotrenosti obstoja narodovega, in s tem zavest in čut dolžnosti za narodno delo. Ta skupna vez bi morala biti tako mogočna, da bi v delu za narodni obstoj morale iti vse stranke, ki priznavajo narodnostno načelo, eno skupno pot. To je do nedavna tudi bilo. A klerikalna stranka na Slovenskem je strankarstvo na političnem in kulturnem polju prenesla tudi na narodno-obrambno polje. Zakaj! Ne kakor lažejo klerikalni časopisi, ker se je „katoliške“ Slovence izrinilo iz narodno-obrambne družbe, ampak iz enostavnega političnega razloga: klerikalna stranka na Slovenskem se smatra danes za edino predstavateljico slovenskega naroda, klerikalna stranka naprednjakov vobče neče priznati, in s tem samobsebi umevno ne sme priznati tudi niti najmanjše vidne udeležbe naprednjakov pri narodno-obrambnem delu. To je glavni vzrok, da hočejo klerikalci ustvariti svojo organizacijo za narodno-obrambno delo, misleč: ko bomo mi začeli enkrat bobnati na veliki boben o našem delu, bode ugasnila slava „liberalnega“ obrambnega dela in tudi na tem polju bomo veljali kot edini predstavitelji slovenskega naroda. To je točka, okoli katere se vse snče.

In zato oni blazni napadi v klerikalnem časopisju na našo edino narodno-obrambno družbo, zato napadi na posamezne napredne narodno-obrambne delavce. Kaj njim mar, da se meja slovenske zemlje pomika vedno dalje in dalje na jug: samo da se ubije te proklete liberalce, magari tudi ti žrtvujejo stotisočake na leto za obrambo slovenske meje. Bodi naprednjak še tako čist značaj, še tako zaveden, požrtvovalen in delaven narodnjak, liberalcec si, zato nimaš pravice v našem javnem življenju. In če izkrvaviš in če pogineš ti in tvoji dragi

kje za plotom — kaj to nam, katoliškim duhovnikom, oznanjevalcem miru in ljubezni, mar, mi se moramo maščevati nad teboj, ker nas ne ubogaš, ker nam nočeš vsega verjeti, ker nočeš vsega storiti na našo komando. „Maščevanje je moje“, je dejal Gospod, in „ljubiš se med seboj“, je dejal Kristus: — a za nas, katoliške duhovnike sedanjih časov, to ne velja, mi smo **kakor Bog na zemlji** (misijonarji v Dramljah!) — in maščevanje je naše.

Kaj storiti v tem položaju? Pustiti pse, naj lajajo... Mirno svojo pot naprej! Naša obrambna družba naj vrši svoje delo brez ozira na desno in levo na šolskem, izobraževalnem polju. Gospodarsko-obrambno društvo se naj osnuje čimprej, da bo vzporedno s šolsko družbo delalo na gospodarskem polju za obrambo naših mej. Vsa naša posvetna društva od „Prosvete“ doli do najpriprostejšega bralnega in izobraževalnega društva naj se v polni meri zavedajo svoje naloge. Končno pa: obrniti moramo svoj pogled k tistemu delu našega naroda ob mejah, ki tvori bodočnost našo, bodoči zarod: slovenska mladina ob mejah! Tebi, snujoča se zveza slovenske napredne mladine, pripada ogromna in prevažna naloga, da organiziraš slovensko mladino ob meji. Dejstvo je, da je ta mladina po veliki večini vzgojena v duhu napredka, in to mladino držati, ji dati notrajno moč, jo ohraniti slovenskemu narodu in jo potom izobrazbe usposobiti za gospodarsko in narodno delo: to je naloga bodoče zveze slovensko-napredne mladine. Ako se ji to posreči, je tudi ta zveza neizmerno mnogo storila za obrambo naše narodne meje, zato Tebi, delavna slovenska mladina, kličemo: le brzo na delo. V tebi so pogoji za narodov obstanek!

Zabtevajte Mar. list v gostilnah in kavarinah

Iz političnega sveta.

Nemški veleizdajalec. Predzadnje nedeljo so bili celovski hajlovci napravili izlet v Monakovo (na Bavarsko v nemški državi) in so se tam bratili z rajhovci. Pri tej priliki je nemški poslanec iz Koroške, Dobernig, izrekel besede, ki si jih bo dobro zapomniti. Zaklical je namreč rajhovskim bratcem, naj pomagajo našim nemškutarčkom v boju za „pot do morja, do Trsta, ki pripada po Bismarkovem izreku k Nemčiji.“ Ali ga čujete? Radovedni smo, kaj poreče k temu bivši anarhist, sedaj velik avstrijski „domoljub“ Linhart v Štajercu.

Poljski poslanec Glombinjski je sklical za torek 17. t. m. uglednejše poslance vseh strank avstrijskega drž. zbora k posvetovanju, kako bi se omogočilo na jesen redno delovanje državnega zbora. Kakor se iz Dunaja poroča, je posvetovanje imelo povsem zadovoljiv uspeh. Baje na jesen ne bo več obstrukcije.

Dunajski Nemci so znoreli. In to ne le nemški nacionalci, ki so znani kot hujskači prve vrste, ampak tudi krščanski socialci, ki so se dozda delali pravične. Minolo nedeljo je napravilo planinsko društvo dunajskih Čehov popolnoma nedolžen izlet na ladji po Donavi in so hoteli izletniki blizu Melka izstopiti. Nemci pa so že prej nahujskali tamošnje krčmarje, in ti so rekli, da ne dajo Čehom ne jesti ne piti. Ko so Čehi prišli z ladjo na Melka, je bilo ob bregu na tisoče nemške takinaže. Seveda Čehi niso izsiopili, ampak pluli naprej. Tudi na Dunaju je bilo ob bregu Donave, koso se Čehi vkrkali in potem, ko so se vrnili, na tisoče nemških banditov, ki so surovo psovali in napadali Čeha in bi jih bili dejansko napadli, da ni bilo tam policije. Čehi so se zadržali popol-

LISTEK.

Šaljivec iz Podravja.

Zbirka pripovedek iz Podravja na Štajerskem, ki jih zapisuje Janko Osojnik.

Marberski kres.

V Marbergu se je naselil kravji kupec Kašelj, priden in prebrisan mož, kateremu je nesla kupčija toliko, da si je za pol leta kupil lepo hišico sredi trga. Zdaj so ga začeli Marberžani zavidno gledati in ertiti, češ, kaj hoče ta pritepenec med nami! Kašelj pa jim ni ostal ničesar na dolgu in se jih je dobro otepel z besedo in pestjo ter mirno hodil po svoji kupčiji. Občinski odbor je moral nekaj ukreniti, da se znebi nadležnega kupca ali pa mu ogreni življenje, da se pobere sam, odkoder je bil prišel. V tajni seji se je sprejel soglasno županov načrt, ki se je izvršil še isto noč.

Kašlja ni bilo doma. Krog polnoči se je zažarelo po Marbergu — sredi

trga je bila neka hiša vsa v plamenu. Bila je Kašljeva. Nihče ni vedel, kako je nastal ogenj, a saj tudi nikogar ne skrbi! Ves občinski odbor je stal na cesti in policaj je trebil, naj pridejo Marberžani gledat, kako gori koča nadležnega tujca.

Z glasnim veseljem so opazovali plamen, ki je naglo požiral lesene stene. Nihče ni stegnil roke, da bi obranil kako reč.

Zdaj bo se menda tujec preselil, ko rima več hiše. A kaj še! Kašelj se je pripeljal po dveh dneh s sodno komisijo in z agentom banke „Slavije“ Zafiršnikom. Komisija sicer ni mogla ničesar dognati, kako je nastal ogenj, ker so se Marberžani rotili in bi bili prisegli, da ničesar ne vedo, pač pa je Kašlja izplačal agent Zafiršnik takoj 4000 goldinarjev, za katere je bil zavarovan pri banki. Marberžani so stali in strmeli, zakaj neki je dobil Kašelj toliko denarja, ker jim ni bilo znano, da se lahko hiše zavaruje proti

ognju. Popoldne so prišli nad Kašlja s vprašanjem, kdo je ta gospod, ki mu je naštel toliko stotakov. Kašelj, ki je dobro slutil, da su mu Marberžani zažgali hišo iz hudobnosti in zavidnosti, jim je odgovoril: „Ali ne veste, da izplača deželna vlada vsakemu pogorelcu 100 tisoč zlatov ali bankovcev, če ga ni doma, kadar mu sovražniki zažgejo hišo? Jaz si ničesar nisem mogel rešiti, zato sem dobil deželno darilo.“

Marberžanom je bilo vse to popolnoma neznan. Zavidali so Kašlja še bolj, ki je postal kar čez noč bogataš, in tembolj, ker so vedeli, da so mu sami pripomogli do bogatstva. Če so pomagali Kašlja do tisočakov, ali bi ne mogli poskrbeti na podoben način tudi zase?

Kaj se je govorilo in sklepalo v tajnih občinskih sejah prihodnjih noči? Policaj, ki je slonel zunaj na cesti, je slišal marsikaj o marberskem splošnem požaru, o milijonih zlatov, ki pridejo

iz Gradca v Marberg, o krasnih novih stavbah, širokih ulicah bodočega Marberga, o milijonarjih, ki jim ni treba delati, ampak se samo vozijo v pozlačenih kočijah itd... In Šorfšic je bil prebrisan ter je vedel, o čem se posvetujejo občinski očetje.

Na Jurjevo popoldne se je izpraznil ves Marberg. Može so se preselili z družinami v Poharjevo grabo, kamor so si privlekli posteljino in marsikaj drugega. In ko se je zmračilo, so se jele dvigati iskre proti nebu — ves Marberg je gorel na desetih koncih. Marberžani se niso mogli ovladati ter so hiteli iz grabe na hrib, da vidijo, kaj se godi v njihovem trgu. To vam je bilo veselje.

„Marberg cvete! Marberg cvete! Zdaj rastejo milijoni zlatov iz tega kresa!“ Po hribu so vriskali in prepevali in bi bili radi streljali iz topičev, če bi jih imeli.

Pet mož, ki so požigali Marberg, je dovršilo svojo nalogo in prišlo na

nomu mrno. Lepo znamenje nemške olike!

Shoda avstrijskih katolčanov (pravilno: klerikalcev) se ne udeležijo slovenski in tudi ne češki klerikalci, ker so nemški klerikalci v zadnjem času v svojem časopisju v napadanju in psovanju ravno tako divji kakor nacionalci.

Boji v Afriki. Med kabilskim plemenom marokanske države, katero je Špance „razžalilo“ in med armado, ki jo je poslala nad to pleme Španka, se bije še vedno hud boj. Španci se pripravljajo na odločilno bitko. Marokanski sultan Mulej Hafid je ponudil španski vladi, da bo on posredoval pri Kabilih, da bodo dali zadoščenje Španci; a španska vlada je ponudbo odklonila, češ da si hoče sama dobiti zadoščenje. Še premalo ji je prelite krvi. In Španka se vedno slavi kot najbolj katoliška, papežu najbolj udana država!

V Perziji so se vršile nedavno volitve v državni zbor, in so bivši „puhtarji“, takozvani nacionalisti, dosegli lepe uspehe. — Bivši šejh še vedno ne da miru in bi po zvijači zopet rad prišel na prestol. Sedaj skuša delati zmešnjave pri mladem šajhu, svojem sinu. Nedavno ga je skušil zvbati k sebi v rusko poslaništvo, kar pa se mu je ponesrečilo. Obljubiti je moral na to, da takoj odpotuje iz Perzije.

Na Švedskem stavka ali štrajka krog 300.000 delavcev, ker jim lastniki podjetij nočejo zvišati plač in skrajšati delovnega časa.

Napetost med Turčijo in Grško zaradi Krete se je poglobila, ker so začele posredovati obrambne velesile. Prebivalstvo na Kreti je odločno proti Turčiji. Kretska vlada je zato odstopila. Velesile so sklenile takoj, kakor hitro bi se pojavili kakšni protiturški nemiri, poslati na Kretu svoja vojskva in svoje ladje. Sedaj vlada mir.

Izkaze o darovih, ki jih za po toči prizadete v ormoškem okraju sprejema pomožni odbor pod predsedstvom dr. Ploja, priobčuje v polnem obsegu „Narodni dnevnik.“ Mi zaradi pičlega prostora žal ne moremo. Dozdaj je prišlo nad 1000 kron.

Gospodarski paberki.

Hlevi.

Razpravljali smo že v splošnem o važnosti pravih gospodarskih stavb. Danes je naša naloga, da začnemo govoriti specialno in in to pred vsem o hlevih. V hlevih imamo dandanes največ upanja na kake dohodke, s katerimi nam je kriti v sedanjih časih tako množične stroške. Če imamo pri

živini „srečo“, kakor se naši kmetovalci radi izražajo, potem še gre, a v jako neugodno okoliščine pride gospodar, če ima vedno kako nesrečo pri živini. Komaj pozabi malo eno nesrečo, že pride nekega dne spet ta ali oni preplašen v hišo z novico, da ta ali ona žival zopet noče jesti, je gotovo bolna, kaj bo? In tako se tuptam pripeti, da se zmanjša število živine tako daleč, da še mu za plemo dosti ne ostane; še dokupiti mora kaj. In tako naj sedaj človek gospodari tarna gospodar. — Tukaj pa nimam v mislih kakih kužnih ali nalezljivih bolezni; v takem slučaju seveda ne pomagajo dosti bodisi še tako dobri, pravilni hlevi. Tudi v normalnih, naravnih razmerah pridejo take ponavljajoče se nesreče dostikrat. In smelo trdimo, da pridejo bolezni dostikrat vsled slabih, zaduhlih, skratka nezdravih hlevov. Temu se ni čuditi, če pomislimo, kaka bivališča so tuptam za živino. — Nasprotno lahko rečemo, da je le čudno, da še nimamo več nesreče pri živini.

Ker je toraj v današnjih časih živinoreja, takorekoč podlaga celega gospodarstva je gotovo dolžnost naša, da imamo za živino take prostore, da se ne bo moglo trditi, da so nezdravi. Posebno če treba že staviti nove hleve, je to lahko storiti. Če pa imamo hleve še močne, je pa te kolikor mogoče izboljšati, glavne nedostatke odpraviti. Če je hlev temen, napravi več oken. Če je vlažen vsled tega, ker so tla vlažna, napravi ob zunanjih straneh zida drenažo, da se zemlja s tem po mogočnosti osuši. Glavna stvar je pa ventilacija hleva. Hlev mora biti zraččen, zračnost je glavna podlaga za zdravje živine. O vsem tem govorimo natančneje pozneje. Lastnosti dobrega hleva so toraj: suh, svetel, zraččen. Da bo odgovarjal hlev tem zahtevam, to bodi naša skrb posebno pri novih stavbah. Ako je dotični prostor vlažen in nam primernejšega ni mogoče izbrati, je pred vsem potrebno, da ga osušimo, da ga dreniramo. V tem slučaju nam služijo prav dobro drenažne cevi, kakor jih rabimo za osuševanje travnikov. V nekaterih krajih, posebno po ravninah, je stvar težko izpeljati, ker precej stane, ampak če želimo imeti dober, suh hlev, je to neobhodno potrebno. Suha tla so podlaga za dober hlev. Druga, tudi važna lastnost pravih hlevov je svetloba. Svetloba ni v hlevu potrebna samo zaradi lažjega opravljanja hlevskih del, temveč je to že naravna potreba za živino. Le pomislimo samo, če bi mi morali biti v vedni temi, kakor se to v istini dogaja živini mnogoterih gospodarjev, posebno v zimskem času, ko mora biti noč in dan v hlevu. Primerna velikost oken je 40 cm višine in 60 cm širine. Za posebno široke hleve je potrebno nekoliko večjih oken. Napravijo naj se tako, da se odpirajo od zgoraj navzdol, da so torej pritrjena na spodnji strani.

(Še pride.)

u Vrtna salata kot hrana. Vrtno salato uživamo navadno surovo kot krepčilo in kot užitno stvar; a vrtna

doletela Marberg, ko nikogar ni bilo doma, in da si naprosi za vsako hišo po 100 tisoč zlatov deželne podpore. V tem pa sta se pripeljala dva odlična gospoda, ki sta si ogledala škodo in si zapisala vse, kar so pripovedovali Marberžanje. Agentu Zafršnika ni bilo od nikoder. Pač pa je primarširal drugega dne oddelek orožnikov, ki je uklenil vse marberške može in jih gnal z deco iz ženami nekamo, odkoder se zelo dolgo niso vrnil.

Po mnogih mnogih letih se je jel dvigati iz velikega pogorišča nov trg. Stari marberški korenjaki so bili že večinoma pomrli nekje v temnicah, njihovi nasledniki pa jih niso upali več v vseh rečeh posnemati, češ, da ni bilo vse v redu, kar se je godilo v starem Marbergu. Polagoma so celo pozabili na mnoga dela svojih prednikov, le v okolici se je ohranilo nekoliko spomina nekdanje slavne marberške dobe, ko je županoval gospod Guzl.

salata je tudi polnovredna hrana. bodisi surova kot salata ali kuhana kot špinaca, — če se jo pravilno pripravi. Posebno pripravni so krepki zeleni listi salate, ki imajo v sebi veliko več železnih soli kakor rumeni nežni listi. Zato je le dobro, če brezmadežne zunanje zelene salatine liste pripravimo in uživamo, četudi surovo uživani ne teknejo tako kakor bolj nežni rumeni (beli) listi. Za bledične in bolne osebe je vrtna salata, surovo pripravljena, tudi zdravilna jed in dobra prikuha, vendar jo je treba pripraviti, namesto z octom (kisom, jesihom) in oljem, z sladko smetano, citroninim sokom in sladkorjem; šele potem je lahko prebavna in pri tem tečna ter krepčilna. Najboljše zna prirejati salato italijanska gospodinja in v resnici se v Italiji tudi največ salate konzumira. Odtam je tudi najbrž se k nam vdomačilo pripravljanje salate z oljem, dočim se je pri nas pripravljala po navadi s slanino ali zabelo. Pri pripravljanju salate pazi na sledeče: pripravi jo le malo časa pred povzivanjem; listje se ne sme predolgo imeti v vodi v svrhu izpiranja; ocet (jesih) naj bo dober, najbolje vinski ali sadni; sol naj bo drobno zmleta; za otroke in bolne pa delaj salato na zgoraj opisani način s sladko smetano, citroninim sokom in sladkorjem. Jako dobro tekne salata, če se zmeša v njo dobro nasekljanih kuhinjskih zelišč kakor peteržilja, zelene (selerije), drobnjaka, kopra itd. Kakor omenjeno, se uživa vrtna salata tudi kot špinaca.

u S soljo lahko popravi okišnjeno seno. Mnogokrat se zgodi, da vsled deževnega vremena moraš spraviti seno, ki še ni čisto suho. Tako seno pa se v shrambi rado pokvari — vžge se — in začne plesniti. Tako seno živali jako nerade žro, a če ga morajo, jim povzročajo mnogokrat razne bolezni. Okišnjeno seno ima v sebi mnogo manj redilnih snovi kakor dobro posušeno. Dež namreč izpere iz sena mnogo redilnih snovi. Kaj torej storiti? Seno, ki ga vsled dežja ne moreš suhega spraviti, potrosi s soljo in sicer tako, da pride na prilično vsakih 100 kil sena nekaj nad pol kile živinske soli. Potem pa treba seno dobro stisniti. Če opaziš na senu, ki je že spravljeno, da se je preveč zagrelo in se je bati, da se vžge, napelji na več krajih v kupe sena cevi, skozi te pa vlij gotovo količino vode, v kateri se je razpustila živinska sol. Tako se ogneš nevarnosti, da se ti seno skvari. Sol potegne iz sena vlago, ki izhlapi, in tako se prepreči, da bi se seno vžgalo ali splesnilo. Ko vlaga izhlapi, ostane v senu tuintam sol, ki draži živalim zleze prebavnih organov in dela seno bolj tečno. Sol tudi zviša redilno vrednost okišnjene sena, ker nadomešča vsaj deloma mineralne redilne snovi, ki jih je dež izpral. — Seveda se lahko rabi v to svrhu kuhinjska sol namesto živinske. A pameten gospodar ne bo rabil kuhinjske soli, ker je — mnogo dražja.

Po „P. P.“

u Gospodarske šole v Avstriji. L. 1907/8. je bilo v Avstriji 175 gospodarskih šol z 8563 dijaki. Od teh so bile 3 visoke z 1077 dijaki, 3 akademije, 9 srednjih šol, 5 višjih gosp. šol, 2 višji vinogradniški šoli in 1 višja pivovarska šola z 1874 dijaki. Dalje je 41 kmetijskih šol s celoletnim poukom, 80 z zimskim poukom, 11 nižjih gospodarskih šol, 17 mlekarških in gospodarskih, 24 nižjih šol za hmeljarstvo, vinogradništvo itd. ter 2 pivovarski šoli.

u Kako zatreti prašnati sneti? Ker se je ta žitna bolezen v letošnjem letu našem žitu, posebno na ovsu, v jako obilni meri razširila, hočemo podati našim bralcem, osobito kmetovalcem, kratek opis iste iz g. Rokmanove knjige „Poljedelstvo“ (I. del stran 219), kako ga zatirati, da se nam preveč ne razmnoži. Prašnati sneti ali črnivec napada oves, ječmen, pa tudi pšenico in razne trave. To bolezen poznamo na tem, da se razvije na klasju namesto cvetja in zrna črn prah, ki se tako razkadi, da nam ostane le prazna lat, ali prazni koželj, ali „prazna glava.“ Prašnati sneti se prenaša po trosih, ki obvisijo na zdravem semenu. Zato se tudi te bolezni varujemo z namakanjem semen v polodstotni raztopini modre galice, kakor pri pšenici, četudi z manjšim uspehom ker nam tako namočeno ovseno in

ječmenovo seme težje izkali. V novejšem času se priporoča obdelovati namočeni ječmen ali oves še z apnenim prahom ali beležem, da ostane seme bolj kaljivo. Sedaj priporočajo tudi to, da se seme le poškopri z raztopino modre galice, za katero se vzame na 100 litrov vode 1 kilogram modre galice. Poškropljeno seme je dobro premešati, posušiti in takoj vsejati. V zadnjem času svetujejo tudi, da namakamo seme v vodi, kateri smo primešali žveplene kisline (hudičevega olja). Na 100 litrov vode vzamemo 1 kg žveplene kisline, v tej raztopini namakamo seme po 10 ur. Tudi to se priporoča sedaj, da namočimo ječmen ali oves za 5 minut v vodi, katero smo segreti na 55 do 56° po Celziju. Pri tej toploti se zamorijo trosi od sneta, zrnje nam ostane pa bolj kaljivo, kakor če bi ga namakali v raztopini modre galice. Male poskušnje, ki se lahko vsak čas napravijo, morajo nas o tem šele prepričati. Močno prepričovanje semena v čistilnem mlinu je tudi „oristno.“ Dobro je tudi, da suetljive rastline na njivi zatiramo. „Gor.“

v Kongres čebelarjev iz Hrvaške in Slavonije se vrši 30. tm. v Rumi. Obenem je čebelarstva razstava.

o Vinska letna letos na Avstrijskem in Ogrskem ne kaže tako ugodno, kakor je bila lani. Mnogokje je napravil veliko škodo veliki mraz iz letošnje pozne pomladi, tako osobito v mnogih krajih Ogrske. Po mnogih krajih je pa pobila toča, na Slovenskem krog Ormoža. Letošnja letina ne bo niti tako obilna, kakor je bila lanska, pa tudi pridelek ne bo tako izobil. Upati je vsled tega, da bodo naši vinogradniki potem lanski pridelek, katerega imajo še mnogo v svojih kletih, lahko spravili v denar.

Zveza danskih kmetijskih konzumnih združenj je imela svoj občni zbor dne 7. in 8. junija tl. Udeležilo se je okroglo 1200 združnikov. Zveza je štela dne 1. prosinca 1909 l. 1191 članic-zadruge. Zveza oskrbuje vsem svojim članicam najrazličnejše konsumno blago. L. 1909 je imela prometa okroglo 57 milijonov kron a. v.; v lastnih tovarnah katerih ima že krog 20, je izdelala v minolem letu blaga za približno 5,5 milijonov kron a. v. Upravnih stroškov je bilo približno 1,3 milijona kron a. v., čistega dobička pa 2,5 milijona! Dne 3. junija tl. je Zveza obhajala svojo 25. letnico. Rezervni zaklad znaša okroglo 3,4 milijone kron a. v.

Priporočamo našim rodbinam
Kolinsko cikorijo.

Beležke.

u Ciril-Methodova družba je imela v nedeljo 8. t. m. na Jesenicah svojo 24. glavno skupščino. Zbralo se je lepo število zborovalcev, da se v tem od narodnega nasprotnika tako ogroženem kraju pogovorijo o narodno-obrambnem delu. Skupščina je obsedila hujskanje klerikalnega časopisja in duhovščine proti družbi. Poročilo o delovanju družbe v preteklem letu je podal glavni tajnik dr. Gregor Žerjavec. Iz krasnega poročila je razvidno, kako mogočno se razvija naša šolska družba. Organizacija podružnic se je v 2 letih silno izpopolnila v vseh slovenskih pokrajinah. Da se bo še bolj, to je naloga potovalnih učiteljev družbe. Na Kranjskem je družba gromotno podprla več občin, da so mogle postaviti nove slov. šole. Več šol otvori družba sama. Na Primorskem je družbina organizacija še boljša ko na Kranjskem. Delujejo vse podružnice. Na Štajerskem se je pričelo v podružnicah veselo življenje. — (Glej med beležkami v zadnji številki „Nar. L.“) Na Koroškem je žal prišlo do razdora v obrambnem delu, ker so koroški slov. klerikalni politiki osnovali svojo šolsko društvo. (Poročilo nato obširno slika tok pogajanj med družbinim vodstvom in novim društvom glede razdelitve

hrib. Zadnji je bil policaj, ki se je na glas prismejnal in pripovedal zbranim rojakom:

„Nikdar v svojem življenju se nisem tako smejal ko nocoj, ko je moja pojata gorela. Kako so smigale podgane po moji hiši, brcale in vročine kašljale ter bežale, da so kvišku repove držale! Hehehehehe! Samo ene stvari bo mi do smrti žal. Pozabil sem doma tisto „česalo“, ki sem ga kupil lani za goldinar na božji poti v Marjinem Celju in ki mi je vsakokrat po trideset uši z glave izčesalo, kardakoli sem ga potegnil preko las. Joj, mojega česala je škoda!“

Vsi so se smejali s policajem vred nbugim marberškim podganom in vsi so žalovali za policajevim glavnikom, edinim v vsem Marbergu, s katerim so se bili gladili in česali Marberžani po nedeljskih popoldnevih.

Ko je napočilo jutro, starega Marberga ni bilo več. Občinski odbor se je odpravil na daljno pot, da naznani gosposkam veliko nesrečo, ki je

delokroga na Koroškem: Iz tega poročila je razvidno naravnost zahrbtno postopanje koroških voditeljev nasproti družbi.) Deluje danes na Koroškem 5 podružnic, 3 se ustanovljajo. Pripravljajo se ustanovitve nekaterih manjših šol. — Vseh lani nanovo ustanovljenih podružnic je 45. Vseh članov družbe je krog 10.000. V družbinah 6 šolah s 25 razredi in 18 vrtcih je skupno 2395 otrok. — Prihodnje leto slavi družba 25-letnico obstanka. Dohodkov je imela družba l. 1908. **136.268 K 69 w**, največ, odkar obstoji. — Izdatkov je bilo 93.483 K 72 vin; prebitka je torej 42.784 K 67 v. — V debati so se glede koroškega vprašanja oglasili tudi koroški duhovniki, ki so s svojim surovim nastopom povzročili vihar ogorčenja. — Pri volitvi v odbor so bili izvoljeni zvečine stari odborniki; nanovo so izvoljeni: v odbor prof. Vajda, v nadzorstvo Miloš Štibil, v razsodništvo dr. Hudelist iz Velikoveca. — Družba vidno napreduje od leta do leta. Kličemo ji: krepko naprej!

d Štajerskih podružnic je bilo zastopanih na letošnji glavni skupščini CM družbe na Jesenicah — 34, kar je res častno za naše podružnično življenje. Kakor se nam poroča, se snuje za Štajersko pokrajinska zveza CM podružnic s sedežem v Celju. Ustanovni občni zbor te zveze se vrši mesca septembra v Celju.

z Znižane vozne za hmeljske obiralce. Južna železnica je dovolila kakor druga leta, tudi letos hmeljskim obiralcem polovično vožnjo in sicer od vseh postaj od Brezic do Celja in od Marenberga do Celja ter nazaj. Dotične legitimacije je razposlalo hmeljarsko društvo 111 občinam in velja lahko ena taka legitimacija za poljubno število obiralcev. Hmeljarsko društvo ima še precejšnje število navedenih legitimacij, katere so p. n. hmeljarjem na razpolago. Društveno vodstvo.

z Pozor! Slovenski stariši in poklicani činitelji pazite na nemške priganjače, ki skušajo zvabiti slovenske otroke v nemške šole!

o Kako zginjujejo kmetje na Zgornjem Štajerskem. Graški nemški dnevnik so se začeli zanimati za zginjanje kmetij v posameznih zgornjestaških občinah, ker kupujejo graščaki velika posestva, da si uredijo — lovišča. V 9 občinah tribenske okolice je bilo prodanih v zadnjih letih 97 kmetij. V občini Donnersbach je bilo prodanih od l. 1889 sem največ za lovišča 13 kmetij, na katerih so redili kmetje 370 glav goveje živine, 600 ovc, 200 koz in 30 konjev. Razun tega so kupili graščaki 10 planin. Tisoči hektarji rolovitne zemlje in pašnikov so sedaj prosta lovišča.

z Razstava hmelja v Brnu 1909. Ta to velevažno razstavo zglasilo se je šele prav pičlo število hmeljarjev. Vodstvo hmeljarskega društva prosi, da mu oglasila prej ko mogoče pošljejo.

o „Straža“ pere v potu svojega prazna Ozmeča in Meška. Toliko je daj že priznala, da se je vozil v podeljek v svoj vinograd v Kajzar in je začel „ogledovati“ škodo v sredo leta Meška prve dni ni bilo doma. Časi pride več, samo potrpežljivosti ni treba, da se gospodi malo spominovi. Sicer pa vzdržujemo svoje poljčke. Ako zmerjate naše kmečke dišnike, ki so se zgražali nad postopjem Ozmeča in duhovščine, falote, jeja tudi prav. Se vam bode še že oialo. Kmečki ljudje imajo toliko čaja v sebi, da se od vsakega fajmtra ne dajo brez kazni psovati za „hte“. Oni nimajo take morale ko mborska duhovščina, ki kandidira Barje v deželni zbor, nastavlja Čenčiča urednike in postavi Pušenjake nalo zadr. organizacijam!

p Sv. Duh na Ostrem vrhu. Pri nas se v zadnjih desetih letih posestva zelo podražila. Ta druginja je ljudi omamila in vsak je pripravljen prodati. Vzglede: Pred 15. leti je kupil nek mož tukaj posestvo za 7000 K, letos pa ga je prodal za 47.000 K. Več posestev se je že prodalo. Ker so vedno isti ljudje pri pogajanju zraven, je gotovo, da je „Südmarka“ zadi. Preti nam toraj velika nevarnost. Sedaj so naprodaj tri posestva, kdor ima veselje do hribov in mladih gozdov, naj se oglasi pri g. Alojziju Majcenu, nadučitelju in posestniku pri Sv. Duhu, pošta Lučane. — Tukajšnja šola se razširi v trirazredno. Razširjanje je dež. šol. svet zapovedal in ne dovolil, kakor so poročali listi. Razširjenje je dovolil že leta 1903. Tudi tukaj je letos velika suša, ker pa se je še-le julija začela, so pridelki na polju zelo lepi. Ako ne bode zdatnega deža, bode za vodo letos slabše ko lani. — Na njivah in travnikih je vse polno podjedov, in tako dobimo drugo leto gotovo mnogo hroščev.

d Odiranje vojakov pri vajah in manevrih. Državno vojno ministerstvo je izdalo odredbo, s katero se zakažuje poveljnikom, da takoj naznanijo vsako odiranje in oškodovanje vojakov, katero tako radi izvršujejo krčmarji in trgovci nad vojniki pri vajah ali manevrih, političnim oblastim za nadaljne korake.

d Klerikalno „obrambno“ društvo. Mi smo že enkrat pisali, da nam je čisto prav, ako si klerikalci ustanove lastno obrambno društvo, seveda tako, ki bode tudi v resnici skrbelo za slov. ljudsko šolstvo v ogroženih krajih. Bodemo vsaj videli, kaka je tista klerikalna „požrtvovalnost“. Opozarjamo pa že danes našo javnost, da tako dolgo, dokler klerikalci ne položijo jasnih računov kam gre sklad za obmejne Slovence, klerikalno obrambno društvo popolnoma ignorira. Kajti klerikalci še do danes niso mogli ovreči težkega očitka, da rabijo omenjeni sklad za svoje časopise in svojo stranko ter torej ljudi naravnost goljufajo, ker ne povedo, zakaj nabirajo.

o Cesar je potrdil zakonski načrt štaj. deželnega zbora glede varstva za ptice, ki so kmetijstvu koristne.

o Železnica Rogatec-Krapina. — Minul teden so imeli interesenti za to železnico posvetovanje v Krapinskih toplicah, na katerem se je sklenilo zgraditi to železnico in na ta način zvezati Grobelno z Zaporešicem. Kakor znano, je progla še naprej od Rogateca do hrvaške meje že zgrajena.

o „Zveza narodnih društev“ je imela minulo soboto svoje sejo, v kateri se je konečno določil program za poučni tečaj, namenjen učiteljstvu in in dijaštvu. Vršil se bo od 8. do 12. septembra v Celju. Sodelujeta socijalni odsek štaj. slov. učiteljstva in eksekutiva nar. radik. dijaštva. Podrobnosti slede. 12. sept. bode občni zbor pokrajinske zveze štaj. C. M. podružnic in velika veselica, katero priredi v vseh prostorih celjskega Nar. doma Zveza nar. društev s sodelovanjem narodnih dam v Celju.

u Na glavni skupščini Ciril- Metodove družbe so se pravila družbe v sledečih točkah spremenile: prvomestnika (predsednika) se voli vsako leto; družbini delokrog se razširi na vse avstrijske dežele; iz pokroviteljnin se ustvari poseben sklad, od katerega se smejo rabiti samo obresti; ustanovijo se pokrajinske zveze podružnic.

Stoletnico rojstva dr. Ljudevita Gaja, preporoditelja Hrvatske, so slavili v nedeljo 15. tm. v Krapini.

Cesarjev rojstni dan se je slavil včeraj 18. tm. Cesar je prestopil včeraj v 80. leto življenja.

Brezizki okraj.

b Podsreda. (Dopisniku „Slov. Gosp.“ še nekoliko odgovor.) — Izobrazba nam bode prvo in sveto geslo! Podsredski mi kmetje! Kujige in naše napredne liste v roke! Četudi prideš od dnevnega dela še tako izmučen, pol ure vsako večer vsaj lahko žrtvuješ še tudi listu, in če ne vsak večer, vsaj vsak teden po nekaj uric. In zanima naj te vse! Kar prinašajo listi, kaj se godi v državnem in deželnem zboru, kaj se godi v inozemstvu, vse to te naj zanima, vse skušaj proučiti po mogočnosti! Le tako, prijatelji kmetje podsredski, pride vsak kmet do tiste višine naobrazbe, da bo mogel reči: „Ne! Toliko vpregleda v javno življenje in v politiko imam že tudi, da si ne bom dal v vsaki stvari komandirati od gospodov s prižnic!“ — Res, dolga leta smo, posebno mi v podsredski okolici, tavalili v klerikalni megli, zaviti v meglo mariborskega časnikarstva. Zadnje čase se že vendar tudi v okolici svita. Zadržanja se razmikati nesrečni klerikalni oblaki nad Podsredo, in skozi špranje, ki nastajajo, je začela svetiti luč in po malem bo prisijalo po vsej podsredski fari solnce izobrazbe in narodno-gospodarskega napredka! Bratje, podpirajmo rade volje napredne liste in klerikalna gonja bo brezuspešna, neškodljiva! Gre se za napredek, za probudo naroda! Vsi vemo, da igra dobro časopisje veliko ulogo v boju za naš narodni obstoj, kajti dobro časopisje vodi politični in gospodarski boj, zanaša v najširše mase ponk, bodrilo in nove misli, skratka dobro časopisje je duša političnih in kulturnih bojev, vest naroda, voditelj mas! Le dobro časopisje more narod rešiti iz težkih verig klerikalizma, in mu osigurati trajno življenje slovensko. — Dobro napredno časopisje med ljudstvo in začelo bo spoznavati klerikalno hinavstvo in se bo jelo upirati pogubonosnemu klerikalnemu nadvladju. — Ker je „Narodni List“ vedno zvest naprednim in narodnim načelom ter se upa celo nekatere nevrede duhovne potipati, so začeli (nekateri) duhovni boj proti njemu in to z vso strastjo. Ker bi radi razni gospodje, da ne bi zasvetila luč prosvete in narodne zavesti med prostim narodom, bi radi uničili slovensko napredno časopisje, v probujo ljudstva namenjeno! Zadnje čase so začeli boj tudi proti našim somišljenikom. Eden tak slučaj je bil popisal neki neznani dopisnik v „Nar. Listu“ št. 18. v članku „Iz Podsrede“ (o g. učitelju Potočniku). Spravili so se nad učitelje! Pripraviti hočejo naše učitelje ob ugled pri ljudstvu! Branitelji teme so napeli vse moči, da očrne vrlega gosp. Antona Potočnika, kateri službuje že celo vrsto let na tukajšnji šoli v največjo zadovoljnost vsega prebivalstva, izvzemši par klerikalnih strašil. Priljubljeni gosp. Potočnik se je imel zagovarjati zadnji terek pred okr. sodnijo v Kozjem in je bil seveda popolnoma oproščen! Tožil ga je klerikalec Karol Brdnik, predsednik tukajšnjega „katoliškega izobraževalnega (???) društva.“ Vrlemu učitelju: Iskrene čestitke! — Neki nam dobro znani dopisnik, kojega misli ne segajo niti od mosta „pri mlinu“ do mosta „pri gmajni“, suče že dalje časa svoj samokres proti „Nar. Listu“ in proti moji malenkosti v „resnicoljubnem“ „Slov. Gospodarju.“ V drugi številki „Slov. Gosp.“ le prežvekuje to, kar je v prejšnji prekuhal. Prej pa, kot prestopimo k črnemu piskru „Gospodarjevega“ dopisnika, moramo povedati, da se za njegove vodene šale zahvaljujemo s hvaležnostjo, in če treba tudi z robotostjo! Omenjeni dopisnik,

ki se je do sedaj sramežljivo skrival (in svoje — „velike“ misli) za grmom svoje „skromnosti“, kakor se skriva nedolžna vijolica, ki sameva na zakritem obronku, tako, da niti slutiti nismo, kako blizu imamo — preroka, ki celo ve, kdo je dopisnik „Narodn. Lista“ (???) Jokavemu dopisniku le par stavkov v odgovor! — Kolikor se še spominjam, stoji neke v katekizmu: „Jezus je hodil od kraja do kraja in povsod delil dobrote“, ti dopisnik pa, koder hodiš, seješ sovraštvo in prepir med dobro ljudstvo! Krist je rekel: „Ljubi bližnjega“, ti dopisnik „Slov. Gosp.“ pa ga sovražiš z vso hudobnostjo svojega srca! Nastopate proti svojemu bližnjemu in mu kradete čast in ugled! Židovski farizeji so Kristusa na križ pribili, ker je bil nasproten njihovi hinavščini; ravno tako bi rad ti križal (v „Slov. Gosp.“) vsakogar, ki se tebi slepo ne pokori! — Krist ni samo učil in pridigoval, nego tudi sam živel po svojih naukih. Bil je živa utelešenost svojih lastnih idej, svojih lastnih besed. Kar je zahteval od človeštva, je storil sam ter dajal s svojim življenjem najkrasnejši vzgled človeka-vzornika. In zato je dejal: „Učite se od mene, ki sem krotak in od srca ponižen!“ Izkazoval je nesebično samo dobrote, trosil srečo in radost okoli sebe ter učil vedno in vedno: „Ljubite se!“ Da, ljubil je celo svoje sovražnike. In še v oni strašni zadnji uri so šepetale njegove posinele ustnice molitev za svoje rablje: „Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!“ — Če torej kdo kritikuje duhovne, ki počenjajo naravnost nasprotno naukom in zgledom nazarenskega učenika, niso vendar to „strasti polni osebni napadi!“ Dopisnik „Slov. Gosp.“, kojega ves duševni horizont se suče okrog farovža in cerkve, zabavlja čez „Nar. List“, kar je znamenje, da je naš list na pravem potu. — Dragi mi Podsredčani! Oklenimo se „Nar. Lista“ kakor deca svojega očeta! — „Vsi za enega, eden za vse!“ Ne bojte se obrekovanja, ne zlobnih napadov v „Slov. Gosp.“ ampak navdušeno pojdemo v boj za jasni poštenimi našimi cilji in umolkniti bodo morali nasprotniki preprij kakor si mislimo sedaj! — „Gospodarjevemu“ dopisniku ne morem še danes odgovoriti glede značajnosti, ker mi primanjkuje prostora! — Sicer pa, prijatelj, ne lučaj kamenja na streho svojega bližnjega, ako imaš sam stekleno! Sploh pa hočem v prihodnje vse izbruhe v „Slov. Gosp.“ prezirati kakor dopisnika sploh! Prosim g. dopisnika, naj bo vendar toliko olikan, da me vsaj v javnih lokalih ne bo napadal, kakor se je že zgodilo na — pošti dne 31. julija tl.! — Toliko za danes; prihodnji napad v „Slov. Gosp.“ bom pa zavrnil s hujšim orožjem!! — Zdravil! Josp Planinc, ml.

o Iz Podsrede. Kronika našega g. Matijčeta je vsled tega, da je on pri pogrebu gospe Preskarjeve kondukt odrekel — zopet za jedno blamažo bogateja G. Matijčeta, katerega „delovanje“ je že dovolj širši javnosti znano, je imel pri tem pogrebu priliko se prepričati, da se ljudstvo, naj že pripada tej ali oni stranki, v takem slučaju ne strinja z njegovo politiko. Večkrat smo že opazovali, da je smrt politične nasprotnike vsaj mimegrede spravila. A naš ljubi g. Matijčeta je nepristopen, kakor kaka razburjena branjevka. Čudimo se, da škofijstvo vse to mirno gleda. Pošljite vendar še pravočasno g. Matijčeta v že zdavnaj „zasluženi pokoj“, sicer se zna kako Ricmanje narediti.

b Koprivnica. Povest o našem „kat. izobr. društvu“ je prav dobna povesti o jari kači in steklem polžu. Koliko je že bilo govorjenja, pisanja

po „Slov. Gospodarju“ in zopet govorjenja; kaplan pa le ne more ustanoviti „prepotrebne“ društva. V „Gospodarju“ piše, da mu manjka le še društvene sobe; zaletava se v nadučitelja g. Trobiša, ker mu ta noče prepuščati sobe za strankarske namene! Tako daleč smo že torej prišli; mlečozobni kaplančki nas hočejo strahovati. Kaplan politično rogovili; pa šlo ne bo niti pri Marijinih devicah bogve kako! — Eden, ki želi mir v fari.

Iz Podsrede. Nič se ne čudimo, ko slišimo, kako zelo zaničuje naš kmet take duhovne kot sta naša dva! Nekdo je celo rekel, — kakor je „N. L.“ g. župniku predbacival: — „Kaj mi pomaga še tako lep hlev, če pa v njem stoji kljuse, ki ni vredno počenega groša!“ — Doslej je bila že mnogo let navada, da se je takozvani velikonočni „žegen“ blagoslovil v hišah odličnejših posestnikov, tako mej drugim v hiši „pri Robeki“ na Železnem. V prihodnje pa bo ta blagoslov izostal, ker so vrli Železnčani volili ob času podsredskih občinskih volitev z napredno stranko, tako grozi g. Matijče. Tudi prav! In zategadelj bodi g. Matijčetu tukaj povedano, da ne bodemo prenašali, da bi nas g. Matijče strašil s takimi groznjami. Čas brnje se prebližuje. Če pride g. Matijče po buri, dobil bo kaj družega kot pšenico. Capito! — Naš „Gospodarjev“ dopisnik g. kaplan ima to izvanredno posebnost, da ga skoraj nikdar doma ne najdeš. Vidi se pač, da ima dovolj časa in da lahko bezga okrog. G. Podpečan, ako pa že res ne morete drugače, nego da obrišete klopi in stole po vseh klerikalnih krčmah in „pušensankih“ v okolici, pa se vsaj dostojno donšajte, kakor se za vas spodobi. Mi bi se res za tega „izglednega“ dušnega pastirja prav nič ne brigali, kakor tudi ne za to, da se ga na svojem potovanju naleze, da so mu tiri preozki; za vse to bi nam bilo prav malo mar, ako bi ne imel tudi navade, da bi ljudi, ki niso in nočejo biti njegovi podrepaniki, ne obrekoval ter tako ne vnel sovraštva, kakor se je to zgodilo v gostilni pod vejo pri Gašperju. Drugi dan, ko ima mačka, pa piše v „Gospodarju“. Vedite gospod Jernej Podpečan, da mi vaše vroče godlje ne bodemo molče požrli, in da pred vašimi frazami ne bodemo stisnili se k zemlji, kakor se stisne zajec v deteljo, ko se mu prebližuje lovski pes. Vi s kolom, no, mi bomo odgovarjali s krampom! Več drugokrat! — Eden „nevernih“ somišljenikov „Nar. stranke“.

v Iz Podsrede. V soboto dne 31. jul. po noči je umrla tukaj gospa Antonija Presker, vrla, blaga narodnjakinja in dobra gospodinja v najlepši dobi življenja. Njen mož g. Leopold Presker, je šel v nedeljo zjutraj k Vaupotiču, da uredi vse potrebno ter ga prosil, naj napravi on s kaplanom kondukt od hiše. A glej! Župnik mu kratkomalo odreče sprevod, češ da noče imeti s tržani ničesar opraviti; od cerkve do pokopališča bo šel, a drugega koraka ne stori. Dasi opetovano prošni, je odbil župnik vsako prošnjo, pač pa predbacival g. Preskerju narodno mišljenje in predsedništvo nekega shoda narodne stranke, kateri pa je bil že pred dvema letoma. Res, čudno izražanje sočutja napram možu in majhnim nedoraslim otrokom! Ljudstvo je pokazalo nevoljo nad svojim dušnim pastirjem s tem, da je spremilo ranjko na zadnji poti v takem številu, kakšnega župnik ne vidi nikdar pri svojih pridigah. Gospodu Preskerju naše najprisrčnejše sočutje, župniku pa opomin, da je tu le župnik, a družega nič! Katoliško maščevalnost naše duhovščine pa je pokazal ta slučaj v najlepši luči.

o Umrl je 17. tm. v Podsredi nadučitelj Andrej Šket. Pogreb se vrši v

petek dopoldne. Pokojnik je bil simpatičen, blag mož, dober učitelj in narodnjak, kateri je užival ne le med tovariši, temveč tudi med ljudstvom zasluženost priljubljenost. Pokojnik je bil svoj čas tudi zastopnik učiteljstva v okr. šol. svetu in je z veliko vneto zastopal napredek šolstva. Bil je tudi zelo delaven v učiteljski organizaciji. Bodi mu lahka zemljica domača!

a Umrl je v Kozjem Miha Horvat, veleposestnik, ud obč. in okrajnega zastopa ter gostilničar, star 50 let. N. v. m. p.!

a Nedeljski počitek. V vseh odvetniških in notarskih pisarnah v Brežicah je upeljan od 15. avgusta 1909 naprej popolni nedeljski počitek. Ob nedeljah in praznikih miruje torej vsak promet s strankami, ker ostanejo pisarne zaprte.

z Vodovod bodo začeli graditi v Planini. Delo je prevzel Janko Pohlin iz Kamnika.

Celjski okraj.

c Iz Gornjegograda. Nekega dne je sedelo več ljudi v jedni takajšnjih gostiln. Med drugim so se pogovarjali tudi o kaplanu Berku, ki po Gornjegogradu različne „špaseteljne“ uganja. Ob tej priliki se je nekdo izrazil, da takega kaplana ne maramo, kakor je Berk, češ da je nekoč prišla njegova blagoslovljena roka v prav prijetno dotiko s tistim delom nekega ženskega telesa, ki se v olikani družbi ne imenuje. Kaplan je to zvedel, zvedel je tudi, kedo je to govoril, ter imel svoje somišljenike kot priče na razpolago. Toda kaplan Berk se je samo hudoval, obetal tožbo, tožil pa le ni. Ker pa je kaplan Berk za vsako malenkost hitro pripravljen s tožbo in z odvetnikom iz Ljubljane, zato se bo marsikom čudno zdelo, zakaj v tem slučaju ni tožbe vložil. No, nam, ki razmere dobro poznamo, se to nič čudno ne zdi. Bolj čudno pa se nam zdi, da tak kaplan otroke za sv. birmo pripravlja.

c Iz Gornjegograda. Da se kaplan Berk rad s kakim dekletom igra, to je že splošno znano. Kajti ta mož se na igračkanje zelo razume, posebno, kadar je malo „v rožcah.“ Sedel je nekoč v gostilni ter natakariči in še neki drugi gospodični začel govoriti in klobasariti o ženskih hlačah in še drugih kri razburjajočih stvarih, o čemur se že ne da več pisati. Ko pa je natakariča odšla v klet, skočil je ta vzor moralnega duhovnika h dotični gospodični ter jo poljubil na čelo, toda tu jo je skupil, ker dobil je v hipu „facko.“ Kaplan Berk namreč ni imel pred sabo kake Marijine device, ampak pošteno dekle, ki se katoliškim svinjarjem ne da izrabljati v njih umazane, nemoralne namene. — Tako se obnaša tisti kaplan Berk, ki sedaj otroke pripravlja za sv. birmo.

c Iz Gornjegograda. Bila je nedelja. Deseta maša ni bila, kakor običajno, pri farni cerkvi, ampak visoko v hribih pri sv. Lenartu. Cerkevno opravilo imel je kaplan Berk. Na potu k podružni cerkvi je kaplan Berk v družbi žensk pripovedoval, „da babe strašno rade „grejo v Rim“ in je sploh mnogo govoril o „babah“ in „Rimu“ in še o drugih kaplana Berka popolnoma vrednih delikatesah. Pobožna Lucija je potem, ko je kaplan odšel, majala z glavo in pravila: „takega kaplana pa še nisem videla.“ Na potu domov pridružil se je Berk dvema gospodičnima. Na eno teh imel je posebno piko. Pripovedoval jej je različne delikatese, ko pa ga je zavrnila in obsojala njegovo katoliškega duhovnika nevredno govorjenje, je dejal, da ravno s takim govorjenjem se vznemirja kri in da ženske take stvari prav rade

poslušajo. Nagajal je tej gospodični ter jo večkrat udaril po tistem delu telesa, ki se v olikani družbi ne imenuje. (S tem se tudi vznemirja kri, kaj ne, Berk?) Kaplan Berk si je mislil, da ima pred seboj kako usmiljeno Marijino devico, toda imel je opraviti s poštenim dekletom, ki je njegove nemoralne napade pošteno zavrnila. Imenovana gospodična je Berka opozorila na nekega šolarja, ki jo je ves čas spremljal in z zadovoljstvom opazal, kako sili blagoslovljena kaplanova roka v neblagoslovljeno obližje poštenega dekleta, katero se je Berka previdno ogibalo in ga zavračalo. — Ko je prišel kaplan Berk v dolino, vsedel se je na neko skalo in začel gč. tožiti, „kako ga po glidih trga.“ Tako se je obnašal katoliški duhovnik Berk, ko se je vračal od službe božje. Tako trganje po „glidih“ mora biti pač huda bolezen, zato jo tudi kaplan Berk kurira samo po takih gostilnah, kjer točijo vince lepe natakarce. In kaplan, ki na taki boleznih trpi, pripravlja našo deco za zakrament sv. birme.

o V cell vasi Šmarjeti pri Rimskih toplicah nimajo slovenskih vzigalic, medtem ko imajo šulferajnske. Gospodje trgovci in trafikanti naj gledajo na ljudstvo, ki je slovensko, ne pa na nemške goste. — Dalje so na treh mestih samonemški napisi: St. Gertrud 3 km; Doll 9 km; Hrastnik 11 km in Brezno 4 km, Doll 9 km. — Ti napisi so na obeh straneh. Visoka občina Sv. Krištofa, ki ima pod seboj večinoma same Slovence, naj da torej slovenske ali vsaj dvojezične napise.

v Poštna oddaja se je ustanovila s 16. avg. na Svetini pri Celju. S tem dnem so se kraji Svetina, Javornik, Kanjuce in Glažata („Svitli dol“) ločili iz celjskega poštnega okoliša in pridružili štorskemu.

o „Prva južnostajerska vinarska zadruga v Celju“ se v kljub strastnim napadom od strani nasprotnikov našega vinogradništva krasno razvija. Udeležila se je letos tudi avstrijske državne vinske poskušnje in je bila odlikovana. Za razstavljeni vrsti traminca in rizlinga je dobila priznalno diplomu. Ponovno opozarjamo prijatelje zadrugištvu na to velevažno podjetje in prosimo, da se pri svojih naročilih na vino ozirajo vedno na vinarsko zadrugo v Celju. Zadruga ima svoje kleti v Sokolskem domu v Gašperju pri Celju. Pošta: Celje.

d Skozi nemškutarsko gnjezdo Štore že danes mirnemu popotniku ne bo mogoče iti brez samokresa. Pred nekaj dnevi me je ob belem dnevu na cesti nahrulila nemška svojat, dasi sem bil popolnoma miren, samo zaradi tega, ker sem nosil vidno slovenski narodni znak. Sploh pa pozdravlja vsakega potnika skozi Štore že od daleč izzivanje s „heil“-klici iz raznih oken v bližini ceste; na njej pa kar mrgoli smrkovih fantalinov, kateri se v šulferajnski poneumnevalnici menda ne uče ničesar drugega kot heilati. Opozarjamo, da smo Slovenci le nekaj časa potrpežljivi, ker bodo posledice padle na „Nemce“ same, ki se bodo bridko kesali. Slovenski stariši, ki še niste dozdale premišljevali, kaj napravijo „nemške“ šole, začnite vendar malo misliti, da je taka šola poguba za okraj in narod. Potem pa tudi želimo, da bi se čimprej ustanovila pri nas že dovoljena orožniška postaja, vsled česar se bodo nedvomno varnostne razmere zboljšale.

Iz Vojnika. 29. t. m. priredi tukajšnja čitalnica veliko ljudsko veselico, na katero že danes najljudneje vabimo. Gre se tu predvsem zato, da pokažemo, da še živimo, ne samo živimo, temveč tudi delamo in stojimo v bo-

jevnih vrstah kot Slovenci na svojem mestu. Posetite nas vi rojaki iz okolice, iz Celja in drugod. Vsakemu Slovencu mora biti neka dolžnost, da se potruži v narodno-eksponiranih krajih na slavnostne prireditve, da tako pripomore do materijalnega, gmotnega in moralnega uspeha. Dan na dan se vozijo kočije skozi naš lep trg, v njih sede celjski prvoboritelji in voditelji našega naroda, a na veselici jih zastoj išče začudeno oko. Prosimo vas Celjane in druge, pridite! Našli boste vse, kar zanima in razveseljuje mlade in stare.

o Iz Brega pri Celju. Prejeli smo sledeči dopis: Bralno društvo na Bregu jo hotelo prirediti — kakor vsako leto — ljudsko veselico, združeno s primerno gledališko predstavo. Vaje so se že pričele — a naenkrat izvemo, da je neka Mari, po domače „dolga Mari“ prepovedala kot prednica Marijine družbe breškim dekletom sodelovanje pri veselici. Da je to Brežane razburilo, je samoobsebi umevno. Seveda je igral vikar Gorišek kakor vselej najbrž tudi sedaj pri tej prepovedi primerno nlogo. Ali misli gospod vikar s tem pespeševati narodno skupnost občinarjev, ki je pri prihodnjih obč. volitvah tako zelo potrebna?

v Iz Petrovc. Kakor se je že objavilo, se je prelozila velika ljudska slavnost v Petrovcih na dan 5. sept. t. l. Vsa bližnja društva se prosijo, da ne prirede ta dan nobenih veselic. Natančni vsporod se bo pravočasno objavil; toliko se že danes naznani, da bo nastopil celjski, žalski in braslovski „Sokol“ in da se vrše velike priprave za vsestransko zabavo.

o Ogledovanje goveje živine se vrši za celjski okraj dne 1. septembra. Natančnejša določila priobči „Narodni list“.

Sv. Jurij ob juž. žel. V nedeljo, dne 11. avgusta se je pri nas v Št. Jurju ustanovila „mlekarska zadruga“, kakor je to že „Narodni list“ poročal. Da je že naše ljudstvo zrelo za delovanje na zadrugnem polju, pokazal je občni zbor, na katerega je prišlo nad 150 ljudi in jih koj pristopilo nad 90, tako da imamo danes že nad 120 članov, kateri so po večini že vplavalni udnino, nekaj jih bo pa z delom ali vožnjo pri novi stavbi mlekarni odslužilo. Da je mlekarna v Št. Jurju na dobri podlagi, smo izvedeli iz poročil, da je jubilejna mlekarna pod vodstvom c. kr. kmetijske družbe razposlala nad 156.000 l mleka in se je že med kmete izplačalo nad 188.000 kron. Da so v začetku težave, je razumljivo, in je upati, da bo mlekarna v moderno urejenem posloplju krasno napredovala, kar nam spričujejo tudi vrli možje, kateri so izvoljeni v odbor „Jubilejne mlekarni“, registrovane zadruge z omejeno zavezo, ktera je raztegnila svoj delokrog tudi na sosedne občine. V odbor so izvoljeni: v načelstvo: gosp. Anton Uršič, predsednik, Jožef Podgoršek, podpredsednik, Janez Frlež, Jožef Drogenig, Anton Guzej, Blaž Urleb, Miloš Jarnovič. V nadzorstvo: Franc Slomšek, predsednik, Franc Lubej, podpredsednik Miha Čatar, Jakob Mastnak, Jože Veber, Miha Zupanc, Jožef Fendrik. Lahko upamo že iz teh imen, da bodo delovali za blagor ubogega kmeta.

o Iz Št. Vida pri Šmarju, kje sta hotela vzeti v zakup vso politiko in gospodarstvo prosluli kaplan Ostž in znani Metličar, nam poročajo, a leži od poštenjaka Pušenjaka in navedenih dveh klerikalnih petelinov ustanovljena posojilnica v zadnjih zdaljšjih. Tamošnji župnik, ki je med velikimi zares še pametna izjema, je pravočasno uvidel, kam utegne pritiniti taka slepa strankarska zagricenost, kakor jo je učil kaplan Ostž ter se posojilnici, ki je tam itak mrtvorojno

dete, ni niti iz daleka pridružil. Sedaj pa jo je zapodil še z blagajno vred iz cerkvenega poslopja, ker noče da pride v slabo ime in in je morala vandratu posojilnica k Metličerju v neko zaduhlo in temno čumnato, kjer pohlevno čaka, da ji prideta smrtno pesem molit značaja Pušenjak-Korošec.

c **Občinski zastop obelna Gornjigrad** namerava ob priliki birme sestaviti obširno spomenico o „moralnem“ in nad vse „vzglédnem“ delovanju znanega kaplana Berka ter to spomenico po posebni deputaciji škofu pri sprejemu izročiti. Občina hoče tudi vse priče preskrbeti, da bo škof takoj lahko preiskavo vpeljal, seveda, če ne bo tako pristranski, kakor mariborski konzistorij, ki je preiskavo vodil samo v Mariboru in zaslísal pismeno samo — dekana in kaplana Berka!

c **Sv. Vid pri Grobelnem.** V štev. 31. „Slov. Gosp.“ je mladenič Franc Žličar, pristaš klerikalne stranke, hotel nekaj popravljati dopis „Narodnega lista“ štev. 34, z dne 29. julija 1909: Pravi, da ni res, da bi mene kot župana vprašal, ko je v mojo gostilno stopil, pri kateri stranki da sem. Pravi, da sem pozneje prišel domov. To je sicer res. Toda, ko sem prišel jaz domov v svojo stransko sobo in sem slišal iz svoje gostilniške sobe besede: „je že doma,“ me je to presunilo in šel sem v gostilniško sobo. In začel me je Žličar napadati s pikrimi besedami (morda z namenom, da bi mogel od mene kako besedo ujeti, ter me v kazen spraviti!) To je seveda Žličar lepo v „Slov. Gosp.“ zamolčal, kako je v moji gostilni izpraševal može, ki so prišli notri pit, katere stranke da je kateri, ali je liberalce ali klerikalce. Fant tudi nič ne omeni, da mu je morala moja žena, ko je že bila sita zabavljanja, vrata pokazati. O tem, kdo je posilil župana, se s fantom ne bom prepiral.

Rekel mi je tudi, zakaj da „Slov. Gospodarja“ ne tožim, če resnice ne piše. Bilo bi žalibože polovico sodnikov premalo, če bi hotel zaradi vsakega neresničnega članka tožiti. — Fant besediči tudi nekaj o mojih pojmih glede združg oz. posojilnic in bralnih društev. — Takega pojmovanja posojilništva seveda nimam, da bi se naj s posojilnicami kmete na kant spravljalo. Le poglejte si vašo Marbenberško klerikalno, pa tudi vašo šentvidško posojilnico. To je vaše zrcalo, v katerem se lahko opazujete. — Odgovorjam pa kot verni katoličan, da sem spoštoval in še vedno spoštujem duhovnike, ne pa politične hujskače, kakoršni je bil odšli kaplan Ostrž, ki je naredil toliko prepira in razdora v naši občini! Tebi, fant, bi pa svetoval, da rajši doma ostani ter moli za svojega somišljenika J. Dobrajca. On je bil tvoj zvesti tovariš. Slednjič Te javno vprašam: kakšno volilno pravico imaš ti v naši občini? — Koliko davka plačuješ Ti v naši občini? — Ali si morebiti kak časten občan? — Mogoče je, da te je naša klerikalna stranka postavila za namestnika odislega kaplana Ostrža. G. F., kmet.

c **Gornjigrad.** Velikemu gromovniku od „Mačkovega kota do Tera“ v zadnji štev. „Slov. Gosp.“ bodi odkritosrčno javljeno, da ne bode samo bliskalo in grmelo, nego v kratkem tudi prav močno treščilo. Dotični streljod bo on, kot najvišje segajoči.

c **Iz Škofjevasi** se nam poroča, da dolžijo nekateri g. Antona Novčana, jurista v Trnovljah, kakor da je on pisal zadnje dopise iz Škofjevasi v „Nar. L.“ Izjavljamo, da g. Novčan za naš list ni napisal niti ene vrstice. — Uredništvo.

c **Sv. Vid pri Grobelnem.** Ker me v zadnjem „Slov. Gospodarju“

sumničijo, da sem jaz dopisnik člankov iz St. Vida, Vas prosim, dajte izjavo v „Narodnem Listu“, da jaz nisem nobenega dopisa objavil. Vam vdani Matija Šumer, nadučitelj v. p. (Radevolje to potrjujemo. Uredništvo.)

c **Občinske volitve v Braslovčah.** Poročali smo svoječasnó, da so sklenili klerikalci in naprednjaki za občinske volitve v Braslovčah kompromis. Vkljub temu pa so nastopili v 3. razredu okoliški kmetje pod vodstvom nekaterih svojih naprednih tovarišev proti kompromisni listi in prodrli s 5 svojimi pristasi. Novi občinski odbor je na polovico napreden. Za župana bo najbrž izvoljen veleposestnik Lovro Plaskan, ki je pa klerikalnega mišljenja.

c **Gospodinjka šola za Spodnje Štajersko.** „Katoško podporno društvo v Celju“, ki vzdržuje že samostansko dekliško šolo za celjsko okolico, je kupilo na Teharjih posestvo Engel, last tržaškega odvetnika dr. Šelandra. Društvo hoče tam še letos otvoriti gospodinjko šolo za 20 deklet, ako mu bodo dopuščale denarne razmere. Posestvo obsega lepo hišo z gospodarskimi poslopji in 46 oralov njiv, travnikov in gozda.

c **Od Ksaverija.** Veselica, katero je priredila prostovoljna požarna bramba ksaverijanska dne 1. avgusta t. l. o priliki blagoslovljenja svoje društvene zastave, je nepričakovano dobro uspela. Za deževno nočjo od sobote na nedeljo je nastopil krasen dan, toliko lepši, ker je cela vas Radmirje vihrala v narodnih zastavah. Na vaški lipi, po slavnostnih majih, raz večino hiš so visele trobojnice; okrašeni slayoloki, gromenje topičev raz straški hribček je vabilo skupaj občinstvo, katerega se je nabralo gotovo nad poldruhi tisoč. Inteligenca iz vseh bližnjih trgov je bila v prav lepem številu zastopana. Posebno pa je vzbujalo pozornost našega ljudstva do 200 društvenikov požarnih bramb v svojih slikovitih uniformah, naraščaj „Savinskega Sokola“ s svojim srčkanim stopom i nastopom, ljubensko veteransko društvo ter lepe društvene zastave ognjegascev. Izmed teh pa je najbolj vlekla nase oči najmlajša njih sestrica ksaverijanska. Zastavo strokovno pripoznano krasno, umetno delo, izvečine lastnoročno — krasita istotako lepa trakova: snežnobeli dar kumice, učiteljice ksaverijanske, gđc. Lize Matko-ve, drugi, trobojnica, dar ksaverijanskih deklet ter veliko število (39) spominskih žebljcev.

Ta lepi izid veselice je posebna zasebna zasluga nekaterih, res požrtvalno delavnih udov našega društva, voditeljev vseh priprav, gg. Ivana Stiglica, nač. namestnika ter načelnika naše pož. brambe Jožefa Terčak-a, ki se ni strašil niti občutnih gmotnih sredstev za javni ugled. Čast, komur čast! Tudi vsem darovalcem lepih dobitkov ter zavednim domačinom, ki so z okraševanjem svojih hiš dali celi naši veselici slavnostnejše lice, lepa hvala! S tem, da so povzdignili ugled našega kraja, počastili so v prvi vrsti samega sebe. — Srčna hvala vsem bratskim društvom, veterancem z Ljubnega. Sokoličim moziškim, posebno še požarni brambi paški ter sedmorici iz Žalca, deputaciji „Zveze spodnještajerskih slovenskih ognjegaških društev“ pod vodstvom podnačelnika „Zveze“, g. Edvarda Kukec-a, ki se niso strašili dolgega pota ter nas prišli počastiti in pokrepi! Naj bodo prepričani, da nam bodo urice, ki smo jih skupaj preživeli, ostale vedno v dobrem spominu.

Po običajnih pozdravih odkorakali smo ob pol 3. uri popoldne v farno cerkev k popoldanski službi božji, potem se je vršilo blagoslovljenje naše zastave, zabijanje žebljcev, kjer se je v spomin izrekla marsikatera pomembna beseda, ki „velja, da bi se zapomnila“, potem pa prosta veselica. Z običajnim predplesom s podnačelnikom „Zveze“ je otvorila naša kumica, gđc. Liza Matko-va. Potem so se vrstili slikoviti prizori na prostem, kakor nastop moziških Sokoličev, pečenje prešička na prostem, srečolov, šaljiva licitacija, ples kadrilje, petje narodnih in umetnih pesmij, sviranje godbe itd.

Še-le tihi večer jel je nekatere opominjati, da bo treba misliti na odhod.

d **Parna žaga v St. Jurju ob Juž. žel.** je na prodaj. Žaga je popolnoma nova ter najboljše urejena. Opozarjamo vse Slovence in posebno St. Jurčane na veliko nevarnost, da pride dobro idoče podjetje v nemške roke, ki bodo vedno deale zgago v slovenskem St. Jurju. Če si Nemci, ki jo že kupujejo, upajo napraviti dober zaslužek, zakaj bi se ne našli za to tudi Slovenci? Naj bi o stvari hitro premišljevala tudi trška ali okoliška občina. Cela zadeva je velikanskega pomena. Tudi posojilnice bi imele tu dobro naložen denar. Storite nekaj, po toči bo vsako zvonjenje prepozno.

c **Dijak umrl na potovanju.** Nagle smrti je umrl dijak (Celjan) Jožef Podgoršek, doma iz Slivnice pri Celju. Prišedši na potovanju v Kamnik, je poslal prijateljem štiri razglednice. Pri pisanju ga je prijel želodčni krč in je bil v pol ure mrtev. N. v. m. p.!

c **Sv. Jurij ob juž. žel.** V zadnjem „Slov. Gosp.“ je novoizvoljeni župan g. Rataj podpisal zopet nekaj na Žgankovo komando. Čisto kratko mu odgovorimo, naj ima hladno kri, ker v St. Jurju bo moral kot župan imeti opraviti tudi z naprednjaki. Torej le počasi, ker je to tudi božja volja, da smo „liberalci“ na svetu, in če ne bo Vaša kri mirna ter županovanje pravično, bo tudi božja volja, da bote prišli včasih vsi malo v „cajtenge.“

V celjski posojilnici so hoteli od torka na sredo ponoči neznanu izmiviči si nabrati nekaj premoženja, kar pa se jim ni posrečilo in je bilo samo navrtanih nekaj predalov po pisarniških mizah.

c **Zopet nekaj o vestnosti celjske policije.** Ako se ponoči le oglasi Slovenec v Celju na ulici, že ga drži policaj za vrat; glede Nemcev velja seve drugačna pravica. Predzadnji terek je nastal okrog 10. ure ponoči pri Rebevškem velik pretep; nemški petelini so se še pred hišo proti kolodvoru in Voglajni preganjali in rjuli kot bivoli v ameriških pragozdih, tako da so bili že vsi sosedi nevoljni. Klicalo se je policaja — a ga ni bilo nikjer. Zopet mal donesek k akciji za podržavljenje policije v spodnještaj. nemškutarskih mestih.

Slovenjegraški okraj.

c **Woschnagg Hans** — bivši Sokol. 16. tm. se je vršilo pred celjskim okrajnim sodiščem nadaljevanje razprave v zadevi tožbe Hans Woschnagga iz Šoštanja proti Aistrichu, ki mu je očitil, da je bil nekaj slovenski Sokol. Priče Cesar iz Mozirja, Kramar iz Vranskega, Prisljan, Šip itd. so izpovedale, da so res vidle Woschnagga ob priliki narodnih slavnosti l. 1886 v sokolski obleki. Razprava se je preložila, ker so se od obeh strani predlagale nove priče. — Woschnaggu slaba prede!

c **Vrana vrani** . . Priobčili smo že večkrat v „Nar. Dn.“ kako klavrnó je postopalo duhovništvo in z njim njega vredni poslanec župnik Ozmeč ob priliki zadnje nesreče potóči v ormoškem okraju. Drž. posl. dr. Ploj je bil takoj na mestu, storil vse potrebne korake pri oblastih — a je delil tudi sam pomoč, kjer je mogel. Priča o tem so dopisi v naših listih. Pa ti pride predrzni župnik Cizej na nekem zakotnem shodu v Šaleški dolini in da pozivati kmete v ormošk. okraju, naj „odločno postopajo“ proti možu, kateri je že mnogo storil za nje! Svojih duhovniških bratov, ki so se ob splošni nesreči izvažjoče gostili in veselili, seveda ni mogel obsoditi, saj vrana vrani ne izkoplje oči! Ampak ta nastop župnika Cizeja, čegar „prijateljstvo“ do kmetov je itak splošno znano in ga dokazujejo tudi

njegovi tisočaki, kaže jasno, kaka slepa strast in politično sovrastvo obvladuje duhovniške oznanjevalce miru in ljubezni. Fej!

c **Iz Družmirja pri Šoštanju.** „Gasilni dom“ prostovoljne požarne brambe je gotov. Čedno in lično stavbo vse hvali in občuduje. Kakor slišimo, se misli še letos izvršiti blagoslovljenje in slovesna ctvoritev. Družmirčanom častitamo na novem gasilnem domu. Na pomoč!

c **Slovenski zdravnik, gospod dr. Železnikar,** se je nastanil v Slovenjgradcu.

c **Iz Slovenjega Grada.** Zadnji listi „Slov. gospodarja“ in „Straže“ prinašajo obširne, lažnjive dopise o mladeniškem shodu na Homcu pri Slovenjemgradu. Listi govore o sijajnih uspehih tega shoda, pravijo, kako velikansko je bilo zanimanje in udeležba, blatijo in napadajo na nesramni način zaslužne v obče spoštovane rodoljube, ki ne trobijo v njihov rog, pa napadajo celo občinski zastop šmarski in vrlega župana, ker se jim baje ni dovolilo streljati in krčmariti, dasi niso za to nikjer na pristojnem mestu prosili dovoljenja. Vložili so sicer pri županstvu v Golavabuki in Legnu tozadevno prošnjo, katero je podpisal šmarski nadžupnik Janez Lenart, a za šmarsko občino se niso zmenili. Na glavarstvo so lažnjivo poročali, da jim županstvo v Šmartnu ne dovoli krčme, katerega pa niti za to prosili niso. Glavarstvo jim radi tega seveda ni moglo dovoliti in ugoditi prošnji. Nastala je grozna jeza. Dr. Hohnjec je radi tega javno hujskal zoper obč. odbor. Najbolje bi sicer bilo, nič odgovarjati na take lažnjive in nesramne napade, ki so tem klerikalnim organizatorjem že nekaj vsakdanjega, ker bo ljudstvo itak samo uvidelo, kako hinavsko obrekujejo in lažejo, a resnici na ljubo vendar objavimo gola dejstva, da tudi širša javnost izve taktiko klerikalnih hujskačev. Vkljub temu, da se je na vseh prižnicah vabilo na shod, nabralo se je iz vseh krajev (celo iz Škal) komaj kakih 30—40 mladeničev klerikalnega kalibra in nekaj tercijsk. Bili so to ljudje brez vsakega samostojnega mišljenja, ki slepo verujejo v vsako besedo teh klerikalnih agitatorjev in organizatorjev. V kratkem povedano: shod je bil jako klavrnó in ti ljudje so se s shodom le blamirali. Res je, da je bilo iz radovednosti večina naprednih mož in mladeničev navzočih, kateri pa niso hoteli motiti shoda že radi tega, ker ljudje kakor pater Hohnjec Pišek in Verstovšek niso udrihali po Narodni stranki (najbrže iz previdnosti). Res je tudi, da bi, ako bi bili omenjeni dr. Hohnjec Pišek in Verstovšek tako, zabavljali, kakor se sedaj hvalijo po časopisih, bili šli po griču dol ne po nogah, ampak po glavi (izrek kmečke zv.) po Homcu. Pater Hohnjec pozdravi navzoče in predstavi Piška: Glejte, to je pravi kmečki poslanec, še včeraj je oral in gnoj kidal; bil je silno umazan in je porabil par kilogramov žajfe, da se je umil, danes je že tukaj med vami; nekaj vam bode že povedal, a veliko ne bo govoril, ker je še utrujen. (Medklic: „To pa že ni res, saj jaz sem bil včeraj na sejmu z njim skupaj.) Nato napravi Pišek poklon, pozdravi vse mladeniče, može, posebno pa ženske in dekleta in pravi, da ga jako veseli, da jih vidi tukaj toliko zbranih ter vsodbuja mladeniče in mladenke, naj se združujejo, na kar konča svoj plitvi govor. Razburjen in nervozen nastopi dr. Verstovšek. Pravi, da je krasen dan, da je nebo čisto kot „kurje“ oko in govori dalje o organizaciji mladeničev, pozivlja jih, naj bodo korajžni itd. Ko oménja, da morajo mladeniči po večerji vzeti „klobuk

v roke" in iti spat, je začel kaplan Letonja majati z glavo. Ima namreč navado, da rad hodi po temni noči k puncam v vas. (Medklic: tudi župnik naj gleda na kaplana, da bo šel po večerji spat.) Začel je govoriti tudi neki mladenič iz Škal. Kar naenkrat mu zmanjka besede in osramočen utihne. Ker se nihče več ne oglasi, začne se predsednik shoda, pater Hohnjec, zasmehljivo zahvaljevati šmarskemu županu, ker jim je pustil streljati in točiti pivo in vino pri shodu, na kar se shod zaključil. Druge nesreče ni bilo, kakor da je nadžupnik Lenart zaklal prešiča in povabil gospode govornike na obed. Upam, da si bo vsak sam iz tega poročila napravil sliko o sijajnosti tega shoda in o lepem zaključku.

a Iz Šmartna pri Slovenjgradu. Proti nečuvnemu izzivanju mariborskih hujskačev na mladeniškem shodu, ki se je priredil dne 1. t. m. na Holmcu edino z namenom, hujskati proti obč. odboru v Šmartnu pri Slov. Gradcu ter razdvojiti občino, je sklenil imenovani obč. zastop v svoji seji dne 8. t. m. soglasno sledečo resolucijo:

I. Občinski zastop v Šmartnem pri Slov. Gradcu z ogorčenjem protestira proti nesramnemu hujskanju mariborskih klerikalno-strankarskih organizatorjev dr. Hohnjeca, Pišeka in dr. Verstovška proti občinskemu odboru ter županu g. Iv. Kacu.

II. Obžaluje, da ravno slovenska poslanca, kakor Pišek in Verstovšek, mesto da bi delovala v prid našemu ubogemu kmetskemu ljudstvu na gospodarskem polju, vzbujata sovraštvo med poštenimi prebivalci tega okraja.

III. Konstatira, da so poročila o mladeniškem shodu na Holmcu, objavljena v „Straži“ in „Slov. Gospodarju“ lažnjiva in iz trte izvita.

IV. Priporoča mariborskemu škofu, da skrbi za to, da bodo odsihmal njemu podrejeni duhovniki delovali edinole v svojem poklicu ter popolnoma opustili neumestno hujskanje med prebivalci slovenjgraškega okraja.

Ljutomerski okraj.

p Na pomoč! 15. tm. je pripeljal g. Stanjko, načelnik Murskega Sokola v Ljutomeru, velik voz zelenjave za razdelitev ubogim poškodovancem po toči v Ormož. — Isto je storil podstarosta S. g. Joško Rajh iz Mote pri Ljutomeru, ki je pred nekaj dnevi prpeljal enak voz na Libanjo in razdelil tam zelenjavo. Obema bratoma sokoloma, ki se v težki nesreči spominjata svojih ubožnih rojakov, iskrena zahvala!

Ljutomerski škandal. G. Škamlec in drugi „mladeniči“ sedaj zelo marljivo popravljajo po — klerikalnih listih, da so ljutomerski krščansko-socialni mladeniči odvezovali ob priliki sokoške slavnosti konje in kradli biče, sedla in drugo. Slaba vest??

Konjiški okraj.

v Iz Dravinske doline. „Tako nezavednega ljudstva kot v Dravinski dolini, ni nikjer“ — to sodbo sva izrekla zadnjič s tovarišem, ko sva z ručnjaki na hrbtih koračila po tem prelepem delu slovenske zemlje. Povsod samo nemški napisi, in nekolikokrat so naju celo počastili s „heil“ kliči! In to na trdo slovenskih tleh! Očita se Konjičanom, da ne prirede ničesar za — kmečko ljudstvo, da bi ga malo prebudili. Kako? Narodnih tržanov je malo, malo tudi delavnih moči; zunaj pa tlači duhovništvo vsak samostojni ljudski pojav k tlom. Treba je ob volitvah glasov — v tem geslu tiči vsa „narodna“, „izobraževalna“ in gospodarska politika naše duhovščine. Nemce puste seveda pri

miru — iz vzrokov svete bisage. Našim redkim somišljenikom v konjiškem okraju pa kličemo: na noge! Ali ni mogoče zacetiti tudi v Dravinski dolini ognja, ki bi nekoliko razvnel duhove in očistil sedanje leno ozračje, da bi se začelo veselejše narodno gibanje? Strankarstvo ne škoduje, pač pa lenobna „sloga“.

Mariborski okraj.

m Sokolska slavnost v Rušah je prav lepo uspela. To je za obmejne kraje, splošno za celo dravsko dolino, velikega narodnega pomena in mariborski Sokol je lahko ponosen na ta svoj dan, ki ga je priredil v zvezi z vsemi obmejnimi sokolskimi društvi. Ruše so bile zavite v slavnostno obleko slovenskih trobojnic in množice ljudstva so prišle pozdravljat sokolskih vrst. Marsikateremu pohorskemu kmetu je ob pogledu na mlade narodne junake, ob zvokih mogočne slovenske pesmi in pri besedah navdušenih govornikov zablestela solza radosti, ponosa in zanosa v očeh.

u Učiteljsko zborovanje v Mariboru. Dne 15. in 16. tm. so zborovali v Mariboru slovenski učitelji iz vseh slov. pokrajin; bilo jih je nad 300, poleg njih pa še veliko število poljskih, čeških, hrvatskih itd. učiteljev. Sklepali so o za napredok vevlačnih zadevah. Zdorovalci so najodločnejše protestirali proti nečuvnemu preganjanju slov. naprednega učiteljstva na Kranjskem od strani klerikalnega dež. odbora. Z veseljem je treba tudi povdariti, da napredna učiteljska organizacija vključuje najostudnejši gonji od klerikalne strani od leta do leta napreduje. V imenu narodne stranke je pozdravil zbrano učiteljstvo deželni poslanec dr. Vekoslav Kukovec, povdarjajoč, da je šola prvi pogoj za narodov obstanek in napredok.

a Od Sv. Antona v Slov. gor. 11. avg. Prestali smo strašno noč dolgotrajnega bliskanja in gromenja. Iz našega 340 m visokega hriba se je videlo v teku pretekle noči šest požarjev, jeden proti izhodu, dva proti jugu, jeden proti zahodu, dva proti severu. Toče ni bilo.

a Iz Slov. Bistrice. Izkazalo se je, da je črešnjevski pot Mihalak sam vzel denar in potem trdil, da ga je nekdo napadel. Mihalaka so vzeli pod ključ. — 3. septembra se vrši tukaj ogledovanje in premiranje goveje živine. — Za načelnika nadzornišva pri okr. bolniški blagajni je izvoljen gosp. Ign. Založnik.

o Mariborsko porotno sodišče. Za tretje porotno zasedanje 1909 je imenovan za predsednika Ludvik Perko, za namestnike dr. Franc Voušek, Morocutti in dr. Fraidl.

o Oduščene kazni. Cesar je odpustil 32 kaznjencem ostanek ječe. Od teh odpadeta na ječo maribor. okrožnega sodišča 2.

o Iz Slov. Bistrice. V četrtek je umrl hišni posestnik in nekdanji jetniški paznik pri tuk. okrajnem sodišču g. Toplak. — V petek je padel kočar Kobale tako nesrečno v šklednju, da je dobil težke notranje poškodbe.

v Silni naliv 10. avg. je napravil tudi okrog Slivnice in Framu na poljih in v vinogradih veliko škodo.

v Mariborsko vojaško oskrbovališče bo kupovalo od 20. avgusta naprej vsak dan od 6. do 11. ure dopoldne: 200 stotov pšenice, 900 stotov rži, 2950 stotov ovsa, 1900 stotov sena, 1750 stotov slame za naseljo in 1350 stotov slame za postelje. Vsa pobliznja pojasoila in pogoje daje omenjeno vojaško oskrbovališče ustmeno in pismeno.

o Pri volitvah v okr. bolniško blagajno pri Sv. Lenartu v Sl. gor. so zmagali vsled slovenske nemarnosti nemškutarji! Drž. in dež. posl. Roškar

ter duhovščina imajo vso politično vodstvo in vse občine v okraju v rokah in niso ničesar storili; kriv je pa slovenskega poraza, kakor piše „Straža“, dr. Gorišek, kateremu pri vsakem koraku mečejo polena pod noge. To je pristno duhovniška predrznost v zagovarjanju lastne lenobe!

d Umrl je v pondeljek zvečer v Mariboru šolski svetnik in gimnazijski profesor v pok. Janez Majciger.

V Selnci ob Muri je sklenil obč. odbor, namestiti stari nemški obč. pečat z dvojezičnim.

d Društveni dom v St. Ilju se že gradi in bode, kakor poroča „Slovenec“, še to jesen pod streho.

Ptujski okraj.

p Iz Vičanece pri Veliki Nedelji. Pretečene dni sta se mudila posestnika Škrlec Fran in Križanič Alojz pri Sv. Jurju ob juž. žel. po gospodarskih opravkih. Pripovedala sta ljudem tudi o strašni nesreči, ki je zadela naše kraje. Na mladinskem shodu pri gosp. Ferležu se jima je na predlog gg. Oseta in Drogenika nabralo K 13 za prvo pomoč, pri Kiplcu pa jima je izročila gospica Rozika Teichmeister 2 K. Iskreno se zahvalujeta vsem darovalcem. Prebivalci St. Jurja so tudi obljubili, da bodo nabrali za občino Vičanci zrnja. Izreka se jim že v naprej presrečni Bog povrni!

p Strašna draginja je nastala v ormoškem okraju. Reveži, ki jim je toča vse potrla, prosijo dan na dan trumoma po sosednih občinah, kjer toča ni tako hudo pobila, živil za se in za živino. Spočetka so milosrdni ljudje radi dajali, kaj in kolikor so mogli, vendar ta beda traja že predolgo, mnogokateri nimajo ponesrečenec kaj več dajati; tisti pa, ki še imajo kaj oddati, prodajajo zelenjad po neprimerno visokih cenah. Tako n. pr. stane ena kumara ali murk 16 vinarjev, kupček fižola, prezrelega in nitastega, 40 vin. itd.

p Pozor! Po ormoški okolici berajo po manj pobitih krajih tudi taki ljudje, ki jim ali toča sploh ni pobila, ali pa doma niso imeli ničesar vsajeno ali posejano, k večjemu par salatic. — Pri razdelitvi živil z vozov se najdejo tudi nekateri nepoštenjaki, ki gredo po dva do trikrat kenemu in istemu vozu po zelenjad, dobljeno skrijejo kje za plot, premenijo robce, predpasnike, klobuke i. dr. ter pridejo po drugi strani zopet po živila. Kdor deli, naj torej pazi, da po možnosti vsak nekaj dobi.

p Klopotel in čirčeki že naznanjajo po jeruzalemskih in okoliških goricah, da se je začelo mecati grozdje vsepovsod. Še je čas, da bomo nabrali prav izvrstno vino, samo da bi odslej bilo toplo, vroče. Dežja imamo do zdaj dovolj.

p Mihalovec. Pot od okrajne ceste na breg k Svetinjam je že več let sem v takem stanju, da se človek, če gre po nji, v resnici boji za svoje zdrave ude. To velja posebno za oni del poti, ki drži skozi Sigmundove gorice. Ali nima slavni občinski odbor toliko korajže, da bi poučil tega Nemca, da ako kasnuje v občini, ima tudi naproti njej občinske dolžnosti izpolnjevati?

p Po toči. Iz ormoške okolice se nam piše: Vse pohvale in vsega priznanja vredni vzgled učitelja g. Košarja od Sv. Bolfanka je že našel posnemalce. Iz sosednega ljutomerskega okraja so tudi že milosrdni ljudje vozili na Libanjo in v Ormož razna živila, kakor: krompir, moko, zelenjad itd. V imenu nesrečnežev vam izrečemo zahvalo: Bog plati! — Naj bi se gg. župani organizirali in iz občin, ki to lahko store, še več živil za ljudi pa

tudi za živino zapeljali v ponesrečene občine, a ne vsi naenkrat, ampak zdaj iz te, potem pa zopet iz druge občine.

p Umrl je 9. tm. učenec Tomaž Zdravec iz Cerovca svetinjske župnije vsled zastrupljenja krvi od rane, ki jo je dobil pred par dnevi, ko je padel z voza.

p Zaprtil so 16 letnega uslužbenca gosp. Petovarja iz Ivanjkovec imenom Jožef Zver, ki je o priliki, ko je raznašal pošto po hišah, kradel strankam denar.

o Od Velike nedelje. Naši ljudje ne morejo pozabiti, da se je pri fari pol ure strašni toči veselo streljalo na čast župnikovemu godu. Ljudje so bili vsled grozne nesreče vsi zmešani in obupani — pri fari pa so veselo pokali možnarji. Tudi donesek za duhovniško ljubezen do kmeta!

v Kako postopajo s slovensk. delavkami pri ptujski deželni bolnišnici? V Švabovi žveplarni v Ptujju je delavka Cigler vsled nerodnosti spustila s škarjami delavki Pukšič oko. Zdravnik g. dr. Stuhec ji je napravil prvo obvezo in jo potem s sprejemnim izkazilom od okrajne bolniške blagajne poslal kot ujne pomoči potrebno v bolnišnico. Tam pa delavke niso sprejeli, ker je ni preiskal zdravnik bolniške blagajne in je morala iti s svojo težko rano peš domu v Zabovce. Okr. bolniška blagajna se baje namerava pritožiti. Celo zadevo priporočamo dež. odb. g. Robiču za primerne nadaljne korake.

d Utopljenec, 18 letnega trgovsk. učenca Hermana Erkerja, ki je 1. avg. pri Ormožu v Dravi utonil, je vrgla voda pri Varaždinu na suho. Njegov oče, železničar na Pragarskem, je v utopljenca spoznal svojega sina.

d Ponesrečil se je vojaški zdravnik v Ptujju, dr. Ign. Sommer. Peljal se je iz St. Janža domu. Konji so se vsled drdranja nekega motorja za vozom vstrašili in zdravnik je tako nesrečno padel iz voza, da mu je počila črepinja in je umrl, še predno so ga pripeljali v Ptuj.

p Cerovec. Za vruga, kaj pa je to? Ali niso „odrasle“ hčerke Vrazove obljubile za vsak napad v „Nar. L.“ 4 K za šentiljski dom? In zdaj že čakam od 15. jul. in gledam „Sl. G.“, kje bo vendar zapisano, da so „odrasle“ hčerke Vrazove darovale zopet za „napad“ v „Nar. L.“ št. 32. za šentiljski dom 4 K, pa nič in nič. Gospod urednik, če ste Vi pozabili, jaz nisem. Tako umazane te „odrasle“ hčerke vendar ne bodo?! Da bi se kar izmuznile?! A?! —

z Mlatiča sta se sprla. Pri nekem posestniku na Hardeku pri Ormožu sta mlatila Kociper in Štucl. Sprla sta se na šklednju in Kociper je pri tem Štuclu tako močno udaril s cepcem po glavi, da se je nezavesten zgrudil. Odpeljali so ga v ormoško bolnišnico.

z Načelnika ptujskega okrajnega zastopa peka Ornika opozarjamo, da je sedaj kapusov belin na delu. Ta metulj leže jajca na zeljnikih. Poznajo se ta jajčja gnezda po svoji rmeni barvi. Jajca je zelo lahko pokončevati, dočim je pobiranje gosenic grdo in dolgočasno delo. Ker je Ornik dal pokončevati glogovega belina, naj bi storil to tudi pri kapusovem. Samo v tozadnevem oklicu ni treba omenjati, da se jajca zabubijo!

z Iz Ormoža nam pišejo: V naši fari smo imeli doslej mir. G. župnik Gliebe je to, kar mora duhovnik biti, namreč samo izvrševatelj svojega poklica, za drugo se ne briga. Kaplan, neki Kozobut, je pa sedaj naenkrat začutil v sebi „organizatorično“ žilico (na povelje iz Maribora) in nam hoče vsiliti neke Marijine družbe. S tem je storjen tudi v naši fari prvi korak. Treba bo kaplana energično zavriniti

v svoj delokrog, uspeha s temi družbami, ki so v naših krajih na najslabšem glasu, itak ne bode imel ve likega. Kaj pa dela misel dobrega narodnega izobraževalnega društva za okolico?

Novice iz slovenskih krajev.

o V Celovcu je od 1. jun do 15. avg. t. l. prestopilo k protestantizmu 51 oseb.

o V Trstu so doslej neznani zlikovci okradli trgovino z uram in zlatino Norberta Nachtigala v soboto zvečer. Nachtigal pravi, da ima 8000 K škode.

z Na Gorenjskem je letos, kakor poročila „Gorenjec“, izredno mnogo kač, posebno modrasov. Ljudje jih pridno pokončujejo.

z Na slovenski deželni kmetijski šoli v Gorici bo 22. t. m. vinska poskušnja z namenom, da spoznajo vinarji, kako se ima vino pripravljati, oziroma kakšna vina cenijo na severju; v to svrhu je naročil dež. odbor potom društva za varstvo avstrijskega vinarstva pri znamenitih tvrdkah zbirko nižjeavstrijskih vin.

Zadnji dopisi.

Iz Trgovišča pri Vel. Nedelji. Ni zadosti, da nas je obiskala dne 24. julija grozna toča, kakoršne se niti najstarejši ljudje ne morejo več spominjati; ni zadosti, da imamo vse pridelke uničene; ni zadosti, da nas je spet dne 3. avgusta obiskala, ter nam spet na ajdi mnogo škode napravila; nastopil je še nad vse groznejši naliv, združen s točo kot orehi debelo, s tako silo, da je v trenutku stala na ogonih voda, ter je še celo na ravnici drle in odnesla mnogo dobre zemlje. Lilo je z nepopisno naglico, kakor v času občnega potopa; jarki so izstopili vsled preobilne vode in v času suše, ter opustošili in poplavili polja z debelo plastjo blata. Ajda, še edini up našega kmetovalca po prvi toči, je uničena in ni upati, da bi se vsaj deloma semenje vrnilo. Ljudje hodijo s povešenimi glavami in obupanih obrazov opazujejo gorje, ki nam polni misli s čim se bomo preživeli mi in naša živina? Ta naravnost grozen naliv je prišel dne 11. avgusta proti večeru v smeri severno izhodne strani od Ljutomera proti Ptaju. — Ko nam je lansko leto vzela suša v prvi vrsti mrvo ter ostale poljske pridelke, upali smo, da se vsaj deloma letos poboljša, toda zaman. Letošnja suša, ki je nastopila naravnost grozovito, nas je potlačila za več let v propad in kaj naj rečem šele o grozni toči in brezmejnih nalivih? Vse, kar nam ni vzela dveletna suša, vzela nam je toča, sedaj pa niti v zemljo ne moremo drugega semena vsled prevelikih nalivov spraviti, in še ta so takoj razbita ali odplovljena. Kaj bomo? — Nesrečno ljudstvo prosi, da se iz te grozne bede reši, od sklada za bedo izdatne podpore. Tukaj dragi čitatelj, odpri svoje srce, ter skazi svojo ljubezen do nas trpečih s kakim darom, ki naj bi nam vsaj nekoliko lajšal strašno gorje — lakote, kajti sadeži kakor kroupir, rona so vsled toče razbiti in strašno naglo gnijejo. — Odpri, dragi čitatelj, ki si morda neprizadet, tukaj svoje srce, ter stegni svojo roko nasproti nam ponesrečencem, ki imamo vse uničeno, le naši prazni želodci so pripravljani prebaviti vsako hrano. Jok, revščina, obup, glad, so okolnosti, ki nas spremljajo v gospodarski propad, o kakoršnem kot 11 letni samostojni gospodar še nisem slišal. Ne kaže drugo ko ta krasni košček zemlje zapustiti ter s trebuhom za kruhom si vsakdanji živež poiskati. Alojz Križanič, kmetovalec.

o Kalobje. Gotovo bo vsakega zanimalo, kaj neki je tukaj novega, ker je malokedaj kaj slišati o tód. — V nedeljo 5. avg. so v farovžu takajšnji brihtni klerikalni očetje mislili ustanoviti „bralno društvo“ pod vodstvom župnika Kostanjevca in „svetovnoznane“ šentjurskega Žličerja. Ali mogoče mislita ta dva imenitna gospoda, da bodo Kalobčani res kar na njihove smradljive limanice šli? — Gospodeka sta se malo prepozno k temu delu pripravila. Žličerju svetujemo, naj rajši v št. Jurju svoje klobase prodaja, ker tukaj po Kalobju ne bode veliko sklobasarij. — Našemu g. Kostanjevcu pa svetujemo, naj si rajše pridige boljše naštudira.

Za Ciril-Methodovo družbo so narodni kvartaci v Lembahu pri Mariboru v gostilni gosp. Julija Robič darovali dne 17. avgusta t. l. 21. K. Pristréna hvala!

Požarna bramba Gomilska priredi dne 5. septembra ljudsko veselico na Gomilskem. Sosedna bratska društva prosimo, da se blagovolijo na to okolnost ozirati.

Vestnik nar. napredne mladine.

Tovariši, tovarišice! Mladina po celi slovenski Štajerski na noge. Naj vzarste mogočno naša organizacija na podlagi globoke, temeljite izobrazbe. Zveza narodnonapredne mladine sprejme v svoje vrste vse fante in dekleta brez razlike stanu. V kratkem se vrše po več krajih mladinski shodi. Prosim, da mi blagovolijo javiti tovariši, tovarišice in prijatelji mladine, kako stoji tu in tam po okrajih glede mladinske organizacije. Mladinski pozdrav! — Andrej Oset, kmečki sin, št. Juri ob juž. žel.

u Mladenci in mladenke rogaškega okraja v nedeljo 5. sept. tl. vsi na mladeniški shod v Žetale. Shod mora biti veličasten.

Za mladinski sklad se je nabralo pri nedeljskem prvem shodu mladinske organizacije v št. Jurju ob juž. žel. 450 K; za po toči prizadete v ormoškem okraju pa 1340 K. Za slednje se je zagotovila tudi še posebna pomožna akcija.

Bodoljubi, katerim je napredek slov. mladine na srcu: Darujte za sklad mladinske organizacije! Začasni blagajnik je gospod Andrej Oset v št. Jurju ob j. z.

Prvi mladinski shod se je vršil minolo nedeljo v Šibeniku pri Sv. Jurju ob j. z. pri g. Ferležu. Osnoval se je podošbor, kateremu je predsednik g. Drogenig Jos. Obširnejše poročilo prihodnjic.

Razne novosti.

d Dvoboj na vasi. V neki vasi bl. Segedina na Ogrskem sta se sprla kmečka fanta Kokatan in Virag zaradi nekega dekleta. Kokatan je pozval svojega nasprotnika na dvoboj z noži. Dečaka sta se slekla do sp. hlač, na to pa sta pričela na gostilniškem dvorišču boj ter se strašno razmesarila. Na koncu je Kokatan zadal Viragu smrtno rano, a bode tudi sam težko okrevat.

v Ceno pive so zvišale berolinske pivovarne. Sklenili so tozadevno posebno pogodbo. Zvišanje znaša 3 in pol marke pri hektolitru.

o Štirje splavarji utonili. V Pegovi nad Gradcem je zadel 13. avg. velik splav s 5 možmi ob jez in se razbil. 4 splavarji so utonili, rešil se je samo vodja slava Kaiser. Zaradi velike vode je bila vsaka pomoč nemogoča.

v Prstan cesarjeviča Rudolfa? V Gurgenskih gozdih na Solnograškem je našel nek. astir dragocen prstan s črko R. Strokovnjaki izjavljajo, da je prstan umrlega cesarjeviča Rudolfa.

Loterijske številke.

Trst, 14. avgusta 1909: 31, 84, 63, 73, 86.
Linc., " " 10, 41, 81, 88, 68.

Prodajalko

in pridnega

trgovskega učenca

sprejme takoj tvrdka

And. Elsbacher, Laški trg

Gospodje in dame

se iščejo kot potniki ali preprodajalci.

Dnevni zaslužek 30—40 K. Tedenski zaslužek 300 K ni izključen. Jako redka priložnost, pri kateri vsakdo lahko stalen in dober zaslužek najde. — Ponudbe na Dovozi dum, Litovel.

Kdor je

osivel, izgleda star.

Izvrstna zajamčeno neškodljiva sredstva za barvanje las so:

1. Vitkov „Vedno mlad“ plavo, rjavo, in črno barvilo. Pobarva takoj in trajno. Ena skatlija štiri krome.

2. Vitkov „Nacim“, stekleničica eno kromo.

Ta sredstva za barvanje las so se jako dobro izkazala v tisoč slučajih. Edino pristna iz kem. laboratorija

Fr. Vittek & Co., Praga II.

Zahtevajte samo Vitkove preparate, vse druge zavrnite!

Sprejem

trgovskega pomočnika prodajalko

za Žalec in Jesenice (Gorenjska) takoj ali pa do 1. septembra 1909.

J. KRAŠOVIC, trgovec v Žalcu.

Pozor!

50.000 parov čevljev, 4 pari samo 7.50 K.

Ker je več velikih tvrdk prišlo v denarne težkoče, sem dobil nalog veliko postavko čevljev razprodati nizko pod proizvajalno ceno. Prodajam torej vsakomur 2 para čevljev na jermendčke za gospode in 2 para čevljev za dame, usnje rjavo ali črno, galoširane, z žrebli v podplatih, najlegantnejše in najnovejše fazone. Velikost po številkah. Vsi štirje pari stanejo 7 K 50 v. Pošilja se po poštnem povzetju. S. Urbach, Krakov št. 126. Zamena dovoljena tudi denar nazaj!

5000 kron zaslužka

plačam vsakomur, ki mi dokaže, da moja čudežna zbirka

300 komadov za samo gl. 250

ni priložnosti kup in sicer: 1 pristna švicarska patent žepna ura, sistem Roskopf, natančno idoča in točno regul. z pisneno 3 letno tovarnsko garancijo. 1 ameriška zlata-double verižica, 2 amer. zlata-double prstana (za gospoda in damo), 1 angl. pozlač. garnitura mansetni, ovratniški in prsni gumbi), 1 amerik. žepni nožič 5 delni. 1 eleg. svilnata kravata. barva po želji, najnovejša fazona, 1 krasna kratavna igla z simili-brilantom, 1 divna damska broža, zadnja novost, 1 koristna potovalna toaletna garnitura, 1 eleg. pristni portemone iz usnja, 1 par amerik. boutonov z imit. dragulji, 1 pat. angl. vremenski barometer, 1 salonski album z 36 umetniškimi in najlepšimi razglednicami sveta, 1 krasni ovratni ali lasni kolir iz pristnih orientalskih biserov, 5 indijskih prerokovalnih hudičkov zabava vsako družbo in še 250 komadov raznih predmetov, ki so v vsaki hiši koristni in nenadomestni, so gratis. Vse skupaj z eleg. sist. roskepf-patent žepno uro, ki je sama vredna dvakrat toliko, stane sama gl. 250. — Dobi se proti povzetju ali proti vnaprej plačilu (tudi v znakah) pri

S. Urbachu, svetovna razpošiljalnica, Krakov 16.

NB. Pri naročilih 2 paketov se priloži gratis 1 prima angl. britva ali 6 finih lanenih robcev. Za neodgovarjajoče se vrne denar brez odloga, torej vsak riziko izključen.

Gostilna in posestvo

1 uro od Maribora na okrajni cesti, se takoj proda. Posestvo obstoji iz gostilne, gospod. poslopja, travnik s sadonosnikom, vrta, brajde in njive. Pogoji ugodni. — Več se izve pri g. Ivanu Verasu, hišni pos. v Mariboru, Gerichtshofgasse št. 17.

! Čevlji!

Priporočam svojo zalogo vsakovrstnega obuvala za moške, ženske in otroke; tudi turistične čevlje po goiserskem načinu; domače in tovarniško delo po vsakovrstni ceni. Vse se dobi in kupi pri **IVAN BERNA**, Gosposka ulica št. 6 v Celju.

Naprodaj ima

kreditna in stavbena zadruga „Lastni dom“ v Gaberju pri Celju (pisarna v Celju, Rotovške ulice št. 12) na svojem posestvu v Gaberju

25 lepih stavbišč.

Tam se dobi tudi potrebni stavbeni kredit.

Pristni kranjski lanenooljnati firnež

Oljate barve v posodicah po 1/2, 1 kg kakor tudi v večjih posodah.

Fasadne barve za hiše, po vzorcih.

Slikarski vzorci in papir za vzorce.

Laki

pristni angleški za vozove, za pohištva in za pode.

Steklarski klej

(kil) priznано in strokovno preizkušeno najboljši.

Karbolinej

prve vrste.

Mavec (gips)

za podobarje in za stavbe.

Čopiči

domačega izdelka za zidarje in za vsako obrt

priporoča

Adolf Hauptmann

v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Zahtevajte cenike!

Lampijoni, papirnati krožniki, konfeti, serpentine, servijete, razglednice in karte za šaljivo pošto se dobivajo najcenejše in v največji izbiri pri

Goričar & Leskovšek

trgovina s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem na debelo in drobno v Celju, Graška cesta št. 7.

Darujte družbi sv. Cirila in Metoda.

Praktični in zobozdravnik

dr. Serbec Janko

ordinira zopet od ponedeljka 23. t. m. v „Narodnem domu“.

Najboljše mlatilnice

za rabo na roke, gepelj in vodno moč, geplje, čistilnice (pajkle in trierje) vseh vrst, sadne in grozdne mline, slamoreznice, kakor vsakovrstne poljedelske stroje, zajamčeno najboljšega izdelka, priporoča po najnižjih cenah

trgovina z železnino „Mercur“, P. Majdič, Celje.

Slike in cene strojev pošilja z obratno pošto zastonj in franko.

Sprejemem takoj ali s 1. septembrom

trgowskega sotrudnika

ki je izurjen v prodaji mešanega blaga ter tudi porabljen kot poslovodja. — Ponudbe naj se pošiljajo na trgovino

Adalbert Globočnik, Žalec.

Smrt

doleti vsacega, ampak sreča samo tistega, kateri naroči sedaj belo platno v veletrogi hiši R. Stermecki, Celje, Štajersko.

Štajersko platno	m po	36 v
Slovensko platno	„	40 „
Savinsko platno	„	44 „
Vojaško platno	„	46 „
Domestik-platno	„	48 „
Gorsko platno	„	60 „
Istrija-tkanina	„	54 „
Holandska tkanina	„	60 „

Vzorci zastonj in pošiljatve čez 20 kron franko.

Anton Arčan

stavitelj mlinov in žag v Št. Jurju ob j. ž. se priporoča slavnemu občinstvu za izdelovanje vsakovrstnih mlinov in žag najboljšega sistema — tudi za male vode. — Delo izdelujem solidno in po ceni. Na zahtevanje so spričevala na razpolago.

Mladenič

19 let star, ki obvlada popolnoma slovensčino v besedi in pisavi, zmožen nemščine, z lepo pisavo (sedaj dopisnik raznih listov, odločen pristaja „Narodne stranke“) želi v odvetniški ali drugi pisarni kake primerne

službe kot pisarniški začetnik

eventuelno tudi v drugi stroki. Ker ima silno veselje do nje, mu je najljubše mesto, kjer bi si še kaj prinčil. Vstopi lahko takoj, ev. 1. sept. t. l. — Cenj. dopisi se naj blag. nasloviti: Josip Planinc jun., Podsreda, Štaj., ozir. pod šifro „Pisar“ na „Nar. list“ v Celju.

Prosim obiščite mojo trgovino in oglejte si bogato izbero različnih poljedelskih strojev, posebno

mlatilnice

čistilnice, sadne in grozdne mline, katere zaradi velikanske zaloge prodajam letos po znižanih cenah.

Najboljša umetna gnojila za ajdo so v zalogi.

Velespoštvaje:

Trgovina z železnino „Mercur“, P. Majdič, Celje

zaročnik

in različnih drugih zlatih, double itd. uhanov, verižic, zapestnic in sploh vsakovrstne zlatnine in srebrnine.

prstanov

Pozor! Predno si kupite oro, oglejte si mojo velikansko zalogo pravih švicarskih zlatih, srebrnih, nikelnastih in stenskih ur, budilk, verižic, toplomerov, očal, daljnogledov itd. — vse po najnižjih cenah.

Naročite cenike, katere razpošiljam zastonj in poštne prosto. Popravila izborna in točna.

Rafael Salmič
v Celju, „Narodni dom“.

Poštne hran. račun št. 54.366.
Telefon št. 48.

„LASTNI DOM“

Pisarna je v Celju, Rotovške ulice št. 12

Uradije se vsak dan razun nedelj in praznikov od 8.—12. ure dopoldne.

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno nalaganje gotovine pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

registrovana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član zadruge ali ne, na tekoči račun ali na hranilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po

pet od sto (5%)

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagateljem, tako da dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih.